

Raportti 2/2016

Vuosiraportti 2015

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisu 2/2016
Vuosiraportti 2015
Tekijä: Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Kuvat: Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS
Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
Käyntiosoite: Hyryläncatu 8 C, Tuusula
Puhelin: (09) 87181
Sähköposti: yaktoimisto@tuusula.fi
Faksi: (09) 3487 3220
www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

Sisällysluettelo

SAATTEEKSI	2
1. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS	3
1.1 Organisaatio	3
1.2 Henkilöstö	3
1.3 Talous	4
1.4 Toimitilat	5
2. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	6
3. YMPÄRISTÖKESKUKSEN OHJAUSRYHMÄ	8
4. YMPÄRISTÖVALVONTA	9
4.1 Ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoituspäätökset sekä rekisteröinnit.....	9
4.2 Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät	10
4.3 Vesihuoltolain mukainen valvonta	13
4.4 Maa-aineslain mukaiset viranomaistehtävät.....	13
4.5 Ympäristövalvonnan toiminnan kehittäminen ja muut yleiset tehtävät.....	14
5. YMPÄRISTÖNSUOJELU	14
5.1 Luonnonsuojelu	17
5.2 Ilmastonmuutos ja energiatehokkuus	18
5.3 Ilmanlaadun seuranta	19
5.4 Vesiensuojelu	19
5.5 Viestintä	20
6. TERVEYSVALVONTA	20
6.1 Elintarvikevalvonta.....	20
6.2 Tupakkalain valvonta	25
6.3 Kuluttajaturvallisuus	26
6.4 Talousvesi.....	27
6.5 Uimaveden ja uimarantojen valvonta.....	28
6.6 Asuin-, työ- ja kokoontumishuoneistot.....	29
7. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO JA ELÄINSUOJELU	31
7.1 Eläinlääkäripalvelut.....	31
7.2 Eläinsuojelu ja tarttuvat eläintaudit	35
7.3 Löytöeläimet	36

Saatteeksi

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta on sen seitsenvuotisen toimintakauden aikana kehittynyt osaavien ammattilaisten viranomaisorganisaatio, joka tarjoaa monipuolisia ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palveluita asiakkailleen ja sopijakunnilleen.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella oli vuonna 2015 valmisteltavanaan poikkeuksellisen paljon ympäristö- ja maa-aineslupia sekä vesihuollon vapautushakemuksia. Ympäristökeskus valmisteli Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle runsaasti myös erilaisia lausuntoasioita. Ympäristölautakunta antoi lausunnot muun muassa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaaluonnoksesta, Keravan yleiskaavaaluonnoksesta 2035, Klaukkalan osayleiskaavaehdotuksesta sekä Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2016–2021.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun valvonnoilla on vuoden 2015 aikana turvattu ympäristökeskuksen sopijakunnissa muun muassa elintarvikkeiden ja talousveden laatua, pohjavesien puhtautta sekä vesi- ja jätehuollon toimivuutta.

Ympäristökeskus pilotoi vuonna 2015 ympäristötoimen lupien ja ilmoitusten sähköistä käsittelyjärjestelmää (www.lupapiste.fi) ja otti sen vuoden 2016 alussa tuotantokäyttöön. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta hyväksyi loppuvuodesta 2015 ympäristövalvonnan valvontasuunnitelman ja -ohjelman sekä tarkisti ympäristönsuojeluviranomaisen taksan. Päätösten jälkeen ympäristökeskus on vuoden 2016 alusta alkaen voinut periä valvontamaksua myös ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen säännöllisistä määräaikaistarkastuksista.

Ympäristökeskus julkaisi vuonna 2015 *Luonnon tila Keski-Uudellamaalla 2014* -raportin ja *Julisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen* -hankkeen loppuraportin sekä KUUMA-kuntien ilmastotyöstä kertovan Internet-sivuston (www.kuumailmasto.fi).

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus teki vuonna 2015 seitsemännen peräkkäisen kerran positiivisen toimintakatteen ennen yhteistoimintakorvausten palautuksia, joita tulevat saamaan kaikki sen sopijakunnat.

Esitän parhaimmat kiitokseni ympäristökeskuksen työntekijöille, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle, ympäristökeskuksen ohjausryhmälle sekä kaikille yhteistyökumppaneillemme tuloksellisesta ja hyvin onnistuneesta vuodesta 2015.

Tuusulassa 8.4.2016
Risto Mansikkamäki
ympäristökeskuksen johtaja

1. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Tuusulan kunnan isännöimä seudullinen palvelukeskus, joka tuottaa Järvenpään ja Keravan kaupunkien sekä Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaispalvelut. Ympäristökeskus on aloittanut toimintansa vuonna 2009.

1.1 Organisaatio

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tehtäväkokonaisuus on järjestetty viiteen tulosyksikköön. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät on jaettu terveysvalvontaan ja eläinlääkintähuoltoon. Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävät on eriytetty ympäristövalvonnan tulosyksikköön ja ympäristönsuojelun yleistehtävät ympäristönsuojelun tulosyksikköön. Hallinnon tulosyksikkö huolehtii ympäristökeskuksen yhteisistä tukipalveluista.

Terveysvalvonnan tulosyksikkö vastaa muun muassa kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä, elintarvike-, tupakka- ja nikotiinikorvaustuotteiden valvonnasta sekä kuluttajaturvallisuuden valvonnasta. Eläinlääkintähuollon tulosyksikön vastuulla ovat eläinlääkintähuollon toimeenpano ja valvonta sekä kunnalle kuuluvat eläinsuojelu- ja eläintautitehtävät.

Ympäristövalvonnan tulosyksikkö vastaa ympäristönsuojeluviranomaisen lupa- ja valvontatehtävistä, maa-aineslain lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävistä sekä leirintäalueviranomaisen tehtävistä. Ympäristönsuojelun tulosyksikkö huolehtii ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista ympäristönsuojelun yleistehtävistä kuten ympäristön tilaa koskevista selvityksistä, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojelun asiantuntijapalveluista sekä ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valistuksesta.

1.2 Henkilöstö

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa on vuoden 2015 lopussa työskennellyt kaikkiaan 42 (40,2 htv) työntekijää, joista 39 on ollut vakinaisia ja kolme määräaikaista työntekijää (taulukko 1). Työntekijämäärässä eivät ole mukana vuoden 2015 lopussa sairauslomalla eivätkä opinto- ja hoitovapaalla olleet työntekijät.

Taulukko 1. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen työntekijät vuonna 2015. (Tiedot 31.12.2015.)

<i>Ympäristökeskuksen työntekijät</i>		<i>kpl</i>
<i>Vakinaiset</i>	<i>Kokoaikaiset</i>	35
	<i>Osa-aikaiset</i>	4
<i>Määräaikaiset</i>	<i>Kokoaikaiset</i>	2
	<i>Osa-aikaiset</i>	1
<i>Yhteensä</i>		42

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa on vuoden 2015 aikana työskennellyt edellä mainittujen työntekijöiden lisäksi kaikkiaan kahdeksan ulkopuolista päivystävää eläinlääkäriä useassa lyhyessä, määräaikaisessa virkasuhteessa.

1.3 Talous

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintakulut ja -tuotot olivat vuoden 2015 talousarviossa 3 364 887 euroa, siten että toimintakatteeksi jäi nolla euroa. Sopijakuntien yhteistoimintakorvausten osuus talousarvion mukaisista toimintatuotoista oli 2 895 887 € (taulukko 2).

Taulukko 2. Sopijakuntien yhteistoimintakorvausten (€/v) jakautuminen ympäristökeskuksen eri tulosyksiköille vuoden 2015 talousarviossa.

	Hallinto	Ympäristövalvonta	Ympäristönsuojelu	Terveysvalvonta	Eläinlääkintähuolto	Yhteensä
Järvenpää	144 705	54 482	57 749	216 331	100 540	573 807
Kerava	126 376	41 072	49 201	197 241	96 265	510 155
Mäntsälä	77 744	48 144	54 767	144 577	121 215	446 448
Nurmijärvi	149 061	102 490	88 636	137 748	159 877	637 811
Tuusula	138 083	110 133	86 645	211 394	181 410	727 665
Yhteensä	635 970	356 320	336 998	907 291	659 307	2 895 887

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus teki vuonna 2015 seitsemännen peräkkäisen kerran positiivisen toimintakatteen ennen maksuosuuksien palautuksia sopijakunnille. Ympäristökeskuksen toimintatuotot ylittyivät (102,93 %) talousarviossa arvioidusta ja toimintakulut jäivät arviotua pienemmiksi (95,64 %). Ks. taulukko 3.

Taulukko 3. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talousarvion mukaiset ja toteutuneet toimintatuotot ja -kulut vuonna 2015.

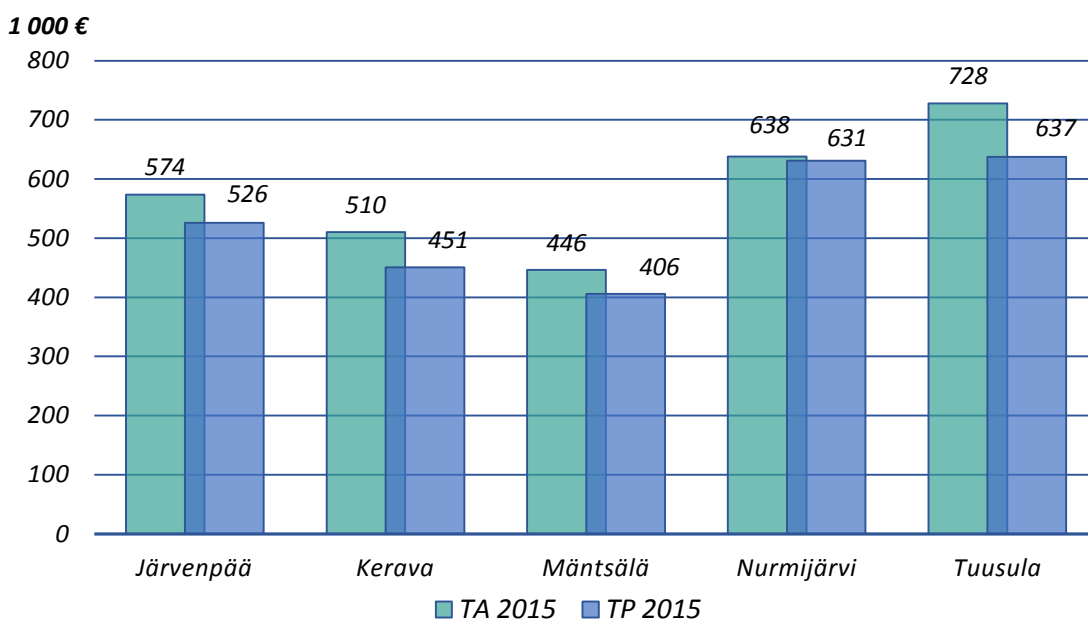
	TA 2015	Tot. 31.12.2015	Erotus	Tot.-%
Toimintatuotot	3 364 887	3 463 392	98 505	102,93
Toimintakulut	-3 364 887	-3 218 143	146 744	95,64
Toimintakate	0	245 249	245 249	

Ympäristökeskuksen positiivinen toimintakate ennen sopijakuntien maksuosuuksien palautuksia (245 249,29 €) merkitään siirtovelaksi ympäristökeskuksen vuoden 2016 kirjanpitoon ja palautetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnille toukokuun 2016 loppuun mennessä (ks. taulukko 4 ja kuva 1).

Taulukko 4. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien maksuosuuksien palautukset vuodelta 2015.

Sopijakunta	Palautus, €
Järvenpää	47 870,76
Kerava	59 306,58
Mäntsälä	40 736,82
Nurmijärvi	7 090,68
Tuusula	90 244,44
Yhteensä	245 249,29

Kuva 1. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien talousarvion (TA) mukaiset ja toteutuneet (TP) maksuosuudet vuonna 2015.

1.4 Toimitilat

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella on ollut vuonna 2015 toimistotilat Tuusulan Marianlinnassa (Hyrylänkatu 8 C, 04300 Tuusula). Joulukuussa 2015 ympäristökeskus laajensi toimistotilojaan Marianlinnassa 48 m²:llä siten, että sillä on käytössään yhteensä 824,5 m²:n tilat, josta 19 m² on varastotilaa. Toimistotilojen laajentamisen yhteydessä niiden vuokria tarkistettiin siten, että ympäristökeskuksen vuosivuokrat alenivat 330 €. Ympäristökeskus luopui vuoden 2015 aikana Mäntsälän kunnantalolla olleesta päivystyspisteestä.

Toimistotilojen lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksella on kolme eläinlääkärin vastaanottoa. Ne sijaitsevat Järvenpään Kyrölässä (Neilikkatu 20 C), Nurmijärven Kirkonkylässä (Toreenintie 6) ja Tuusulan Hyrylässä (Koskenmäenpolku 4 B 2).

2. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan kuuluu lautakunnan johtosäännön sekä ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaan viisitoista (15) jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Kukin sopijakunta on valinnut lautakuntaan kolme jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnan puheenjohtajuus ja varapuheenjohtajuus kiertävät kahden vuoden välein kuntakohtaisesti kuntien asukasluvun mukaisessa suuruusjärjestyksessä siten, että nimeämismäärä asukasluvultaan suurin kunta nimeää puheenjohtajan ja toiseksi suurin kunta varapuheenjohtajan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokoonpano vuonna 2015 on esitetty taulukossa 5.

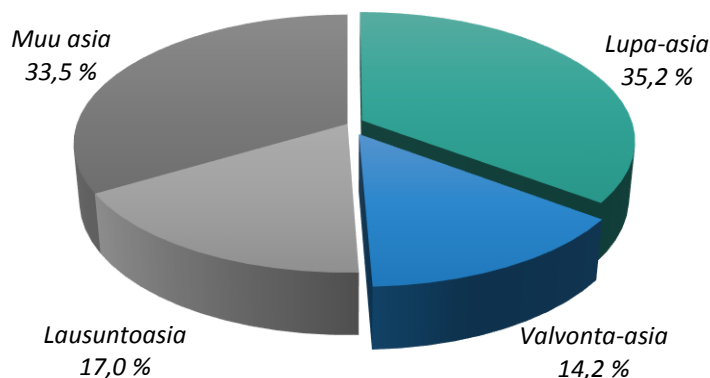
Taulukko 5. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet sekä heidän luottamustehtävänsä vuonna 2015.

Sopijakunta	Jäsen	Varajäsen
Järvenpää	Lehto Risto	Lohtander Minna
	Paloheimo Irja	Bulut Emil
	Siltasari-Peltonen Tuula	Pyy Markku
Kerava	Nieminen Matti	Maja Tapio
	Pihola Ville	Hahtala Riitta-Liisa
	Salmela-Vierisalo Satu	Nuutinen Hannu
Mäntsälä	Ravolainen-Rinne Heta	Laine Markku
	Sundberg Anneli puheenjohtaja	Eerola Asko
	Ylisirniö Kalevi	Mäkipää Marja-Leena
Nurmijärvi	Harjunen Irene	Pölönen Ilpo
	Kivinen Yrjö	Fihlman Mari
	Latva Jerry varapuheenjohtaja	Pihlaja Matti
Tuusula	Huhtanen Pasi	Auranen Irma
	Oksanen Matti	Kulmala Marja-Leena
	Seuna Veikko	Hahtala Riita-Liisa

Lautakunnan varsinaisten ja varajäsenten osallistumisaste kokouksiin vuonna 2015 oli 90,3 %.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta käsitteli vuonna 2015 kaikkiaan 176 kokousasiaa, joista 49,4 % oli lupa- ja valvonta-asioita (ks. kuva 2).

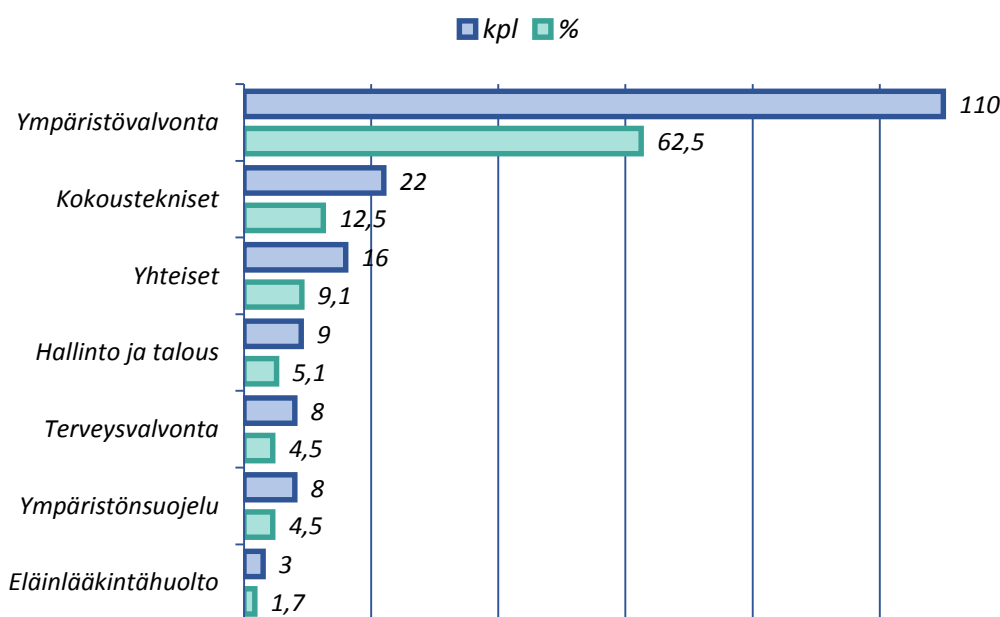
Kuva 2. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vuonna 2015 käsittelemät kokousasiat (176 kpl) jaoteltuina lupa- ja valvonta-asioihin, lausuntoasioihin sekä muihin asioihin.

Ympäristölautakunta antoi vuonna 2015 kaikkiaan 30 lausuntoa, joista 23 oli lupiin ja valvonta-asioihin liittyviä lausuntoja. Ympäristölautakunta antoi vuonna 2015 seuraavat kaavalausunnot:

- Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnos
- Keravan yleiskaavaluonnos 2035 (Kerava)
- Klaukkalan osayleiskaavaehdotus (Nurmijärvi).

Lautakunta antoi lausuntonsa myös Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2016–2021, Järvenpään Rajakulman jätevesiosuuskunnan toiminta-alue-ehdotuksesta ja Nurmijärven kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmasta.

Reilusti yli puolet (so. 62,5 %) ympäristölautakunnan käsittelemistä kokousasioista on ollut ympäristövalvonnan tulosityksikön valmistelemia (kuva 3).

Kuva 3. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan vuonna 2015 käsittelemien kokousasioiden (176 kpl) jakautuminen eri tulosityksiköiden valmistelemiin sekä tulosityksiköiden yhteisiin ja kokousteknisiin asioihin.

3. YMPÄRISTÖKESKUKSEN OHJAUSRYHMÄ

Ympäristökeskuksen sopijakunnat ja kuntien henkilöstöjärjestöt ovat nimenneet ohjausryhmän, jossa on yksi viranhaltijaedustaja kustakin sopijakunnasta sekä yksi yhteinen henkilöstön edustaja. Ohjausryhmän tehtävänä on valvoa sopijakuntien etuja ja yhteistoimintasopimuksen toteutumista ympäristökeskuksen toiminnassa sekä toimia kuntien ja ympäristökeskuksen yhteistyöelimenä. Ympäristökeskuksen johtaja edustaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskusta ohjausryhmässä. Ohjausryhmä ei tee ympäristökeskusta tai ympäristölautakuntaa sitovia ratkaisuja, vaan sen päätökset ovat sopijakuntien edunvalvontaan liittyvää ohjeistusta.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjausryhmän kokoonpano vuonna 2015 on esitetty taulukossa 6.

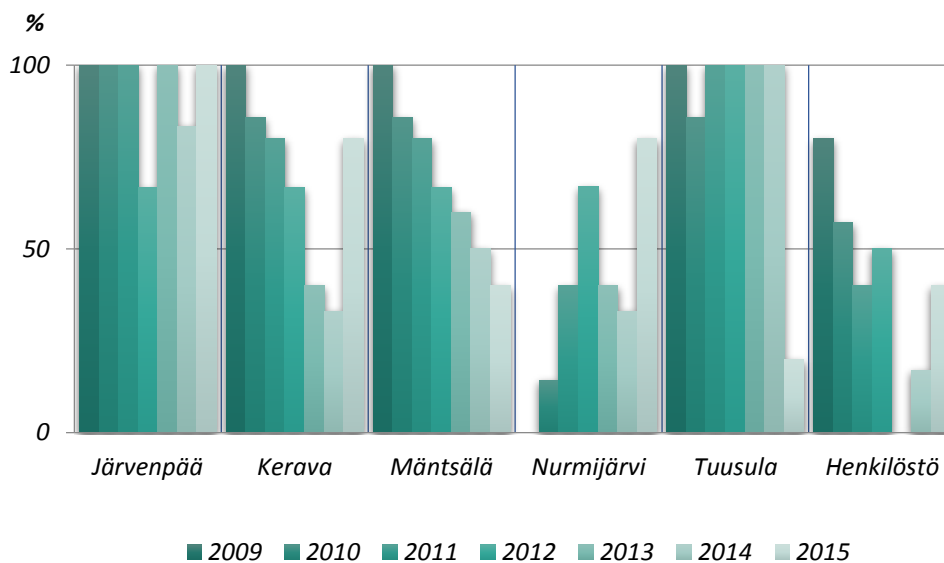
Taulukko 6. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet vuonna 2015.

<i>Kunta / taho, jota edustaa</i>	<i>Jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>
Järvenpää	<i>Antti Nikkanen projektipäällikkö puheenjohtaja</i>	<i>Kaarina Laine suunnittelupäällikkö</i>
Kerava	<i>Tiina Hartman kaupungeodeetti</i>	<i>Ari Vesikkala asuntotoimenpäällikkö</i>
Mäntsälä	<i>Lauri Pouri kaavoitusjohtaja</i>	-
Nurmijärvi	<i>Ilkka Ruutu tekninen johtaja varapuheenjohtaja</i>	<i>Heikki Mälkki rakennustarkastaja</i>
Tuusula	<i>Petri Juhola yhdyskuntatekniikan päällikkö</i>	<i>Hannu Haukkasalo kuntakehitysjohtaja</i>
Henkilöstö	<i>Timo Kankare lehtori</i>	-

Ympäristökeskuksen ohjausryhmä kokoontui vuonna 2015 viisi kertaa. Ohjausryhmä on käsitellyt kokouksissaan laajasti ympäristökeskuksen toiminta- ja talousasioita, minkä lisäksi se teki Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle esityksen vuoden 2015 ympäristöpalkinnon saajasta.

Ohjausryhmän jäsenten osallistumisaste kokouksiin on vaihdellut merkittävästi ympäristökeskuksen toiminta-aikana 2009–2015 (kuva 4).

Kuva 4. Ohjausryhmän jäsenten osallistumisaste (%) kokouksiin vuosina 2009–2015. Nurmijärvi liittyi ympäristökeskukseen vuonna 2013, mutta kunnan edustaja on osallistunut ohjausryhmän työskentelyyn jo vuodesta 2010 lähtien.

4. YMPÄRISTÖVALVONTA

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa ympäristövalvonnan tulosityksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista lupa-, ilmoitus- ja valvontatehtävistä sekä maa-aineslain lupa- ja valvontatehtävistä. Ympäristövalvonta valmistelee ympäristölautakunnalle myös muun muassa ympäristönsuojelulain (YSL) ja vesilain (VL) sekä maa-aineslain (MAL) mukaisista lupa- ja ilmoitusasioista muille viranomaisille annettavat lausunnot. Viranhaltijalautsuntoja annetaan toimintasäännön mukaisesti esimerkiksi tarkkailuohjelmista ja ympäristönsuojelulain ilmoitusasioista. Ympäristövalvonnan tulosityksikkö antaa yhdessä terveystalvonnann kanssa tarvittavat lausunnot sopijakunnissa vireillä olevista rakennuslupahakemuksista esimerkiksi jätevesiasioissa.

4.1 Ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoituspäätökset sekä rekisteröinnit

Vuonna 2015 tehtiin 18 ympäristölupaa koskevaa päätöstä. Ympäristölupa on myönnetty seitsemälle uudelle lupalaitokselle. Viisi päätöstä on koskenut lupamääräyksen tarkistamisesta, kaksi päätöstä määräaikaisella ympäristöluvalla toimivan toiminnan jatkamista ja kaksi toiminnan olennaista muutosta. Toiminnan lopettamisen vuoksi on rauetettu kaksi ympäristölupaa.

Viranhaltijapäätöksinä ympäristövalvonta ratkaisi 50 ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta. Näistä valtaosa oli ilmoituksia erityisen häiritsevistä melusta tai tärinästä.

Ympäristönsuojelulain mukaisia toiminnan rekisteröintejä on tehty vuoden 2015 aikana 13. Kaksi rekisteröinnistä koski uutta toimintaa ja muut olemassa olevia toimintoja, jotka tulivat rekisteröitäviksi siirtymäsäännösten tai toiminnan muutoksen vuoksi.

Taulukko 7. Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-, ilmoitus- ja muut päätökset sekä niistä peritetyt asiakasmaksut sopijakunnittain vuonna 2015.

Sopijakunta	Luvat		Ilmoitukset		Rekisteröinnit	
	kpl	€	kpl	€	kpl	€
Järvenpää	1	3 020,00	16	3 400,00 ³	1	780,00
Kerava	1	416,00	8	2 600,00	2	1 768,00
Mäntsälä	9	19 948,00	7	1 560,00 ⁴	0	624,00
Nurmijärvi	7	17 180,00 ¹	5	2 600,00 ¹	5	3 900,00
Tuusula	0	1 490,00 ²	14 ²	4 992,00 ²	5	4 108,00
Yhteensä	18	42 054,00	50	25 290,74	13	11 180,00

¹ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja päätöksiä on käsitellyistä poiketen 6 ja ilmoituspäätöksiä 7.

² Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja lupapäätöksiä on käsitellyistä poiketen 1 ja ilmoituspäätöksiä 13.

³ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja ilmoituspäätöksiä on käsitellyistä poiketen 14.

⁴ Päätös laskutetaan taksan mukaisesti, kun päätös on saanut lainvoiman.

Laskutettuja ilmoituspäätöksiä on käsitellyistä poiketen 6.

Ympäristövalvonnan tulosityksikön tavoitteena on päästä ympäristö- ja maa-ainesluvuissa keskimäärin kahdentoista kuukauden käsittelyaikaan. Vuonna 2015 ympäristölupien keskimääräinen käsittelyaika oli 7,5 kuukautta. Vuoden 2015 lopussa ympäristövalvonnan tulosityksikössä oli vireillä kaikkiaan 27 ympäristölupahakemusta. Tämä on kaksi lupahakemusta vähemmän kuin edellisen vuoden vaihteessa.

4.2 Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaa on jouduttu voimakkaasti kohdentamaan ja myös karsimaan puutteellisten henkilöstöresurssien vuoksi. Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmaa ja -ohjelma saatettiin vastaamaan uuden ympäristönsuojelulain vaatimuksia. Jätelain säännöllisen valvonnakohteiden kartoitus aloitettiin.

Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan suunnitelmalliseen valvontaan on panostettu vuonna 2015 tekemällä tarkastuksia erityisesti kohteisiin, jotka ovat pitkään olleet tarkastamatta. Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan tarkastuksissa on havaittu selkeitä puutteita, joihin on jouduttu kohdistamaan jatkotoimenpiteitä.

Valvontatehtäviin kuuluu lupavalvonnan lisäksi kirjallisesti vireillepannut asiat ja muut ilmoitukset ympäristössä havaituista haitoista eli toimenpidepyynnöt. Kirjalliset vireillepanot edellyttävät viranomaiselta aina valituskelpoisen päätöksen tekemistä, ja ne pyritään käsittelemään viivytyksettä. Sitä vastoin toimenpidepyyntöjen perusteella ei nykyisillä henkilöresursseilla ole aina ollut mahdollista ryhtyä välittömiin valvontatoimenpiteisiin. Valvonnan tarpeellisuus ja kiireellisyys joudutaan siten aina arvioimaan tapauskohtaisesti.

Ympäristölupavaraisten laitosten valvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on ollut 115 kunnan ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvaa ympäristölupalaitosta ja 78 rekisteröintimenettelyyn piiriin kuuluvaa laitosta. Suunnitelmallisen valvonnan laitoksia on siten toimialueella yhteensä 193. Vuoden 2015 aikana lupavalvonnassa tehtiin 61 tarkastusta.

Taulukko 8. Taulukkoon on koottu sopijakunnittain ympäristölupalaitokset, rekisteröimismenettelyyn piirissä olevat laitokset ja ympäristönsuojelulain säännöllisen valvonnan kohteet yhteensä sekä tehdyt lupatarkastukset vuonna 2015.

Sopijakunta	Lupalaitokset, kpl	Rekisteröitävät laitokset, kpl	Säännöllisen valvonnan kohteet yhteensä, kpl	Tarkastukset, kpl
Järvenpää	10	14	24	3
Kerava	7	17	24	10
Mäntsälä	41	19	60	9
Nurmijärvi	32	16	48	26
Tuusula	25	12	37	14
Yhteensä	115	78	193	61

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvien laitosten lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on 55 valtion valvontaviranomaisen valvontaan kuuluvaa laitosta. Ympäristövalvonnan työntekijät ovat pääsääntöisesti osallistuneet myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemiin tarkastuksiin.

Vireillepanoasiat

Ympäristövalvonnassa oli vuoden 2015 lopussa vireillä 96 valvonta-asiaa, joista 42 on tehty kirjallinen vireillepano. Muut 54 valvonta-asiaa on vireillä viranomaisen omasta vireillepanosta. Vireillä oli yksi valvonta-asia vähemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa. Vuoden 2015 aikana on tullut vireille 14 uutta valvonta-asiaa, joiden käsittely on vielä kesken. Vastavasti valvonta-asia on saatu loppuun käsiteltyä 40 tapauksen osalta.

Laillisuusvalvonta

Vuoden 2015 aikana ympäristövalvonta kirjasi toimenpidepyyntöjä 302 kpl. Vuoden 2015 aikana tulleista toimenpidepyynnöistä 71 % on loppuun käsitelty. Kaikki toimenpidepyynnöt eivät ole edellyttäneet erillistä tarkastusta.

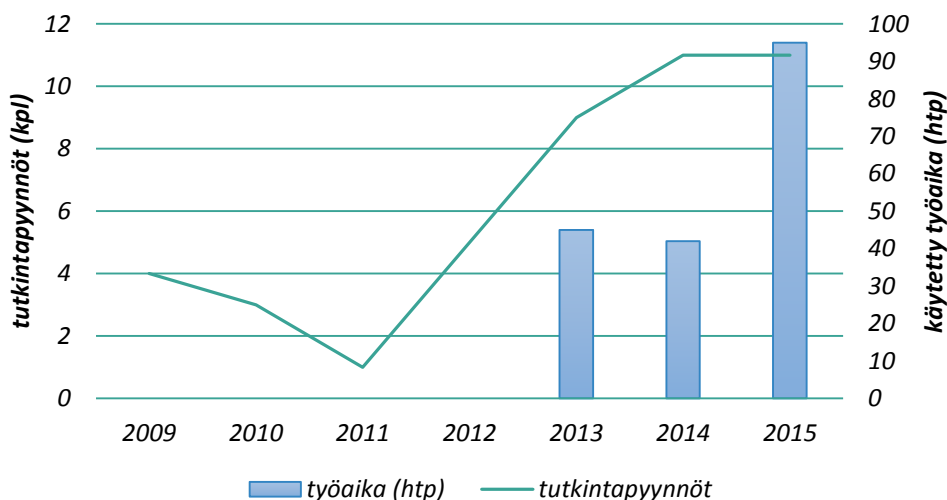
Taulukko 9. Ympäristövalvonnan tulosityksikölle vuosina 2014 ja 2015 tehdyt toimenpidepyynnöt ja muihin kuin säännöllisen valvonnan kohteisiin suoritettut tarkastukset sopijakunnittain.

Sopijakunta	Toimenpidepyynnöt 2014, kpl	Toimenpidepyynnöt 2015, kpl	Tarkastukset 2014, kpl	Tarkastukset 2015, kpl
Järvenpää	39	32	4	8
Kerava	16	21	4	3
Mäntsälä	36	43	37	29
Nurmijärvi	120	89	37	40
Tuusula	110	117	63	60
Yhteensä	321	302	145	140

Ympäristövalvonta antaa sopijakuntien rakennusvalvontaviranomaisille lausuntoja esimerkiksi haja-asutusalueen jätevesien käsittelystä, rakennusten purkamisesta, merkittävistä maanrakennushankkeista sekä toimitilojen rakentamisesta. Vuoden 2011 lopussa tehdyn ympäristövalvonnan töiden priorisointipäätöksen mukaisesti lausuntojen antamista on edelleen rajoitettu vain ympäristönsuojelun kannalta erityisen tärkeisiin kohteisiin. Vuonna 2015 on jätevesijärjestelmistä annettu yhteensä 6 lausuntoa, joista yksi Järvenpäähän, yksi Keravalle, kaksi Mäntsälään ja kaksi Tuusulaan. Nurmijärvelle ei ole annettu lausuntoja jätevesistä vuonna 2015. Muita lausuntoja on ympäristövalvonnan viranhaltijalausuntoina tai lautakunnalle valmisteltuna annettu 103. Tämä on 11 lausuntoa enemmän kuin edellisvuonna.

Tutkintapyynnöt

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on tehnyt ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta-asioista vuonna 2015 poliisille 12 tutkintapyyntöä. Ympäristövalvonta on avustanut poliisia näihin ja aiemmin tehtyihin tutkintapyyntöihin liittyvissä asioissa toimittamalla asioiden hallinnolliseen käsittelyyn liittyviä asiakirjoja sekä muita selvityksiä. Ympäristövalvonta on osallistunut myös poliisin kanssa pidettyihin yhteistyöpalavereihin ja yhteistarkastuksiin. Viranhaltijoita on tutkinnassa ja oikeudenkäynneissä kuultu todistajina. Vuonna 2015 on ympäristörikosasioihin arvioitu käytetyn 95 htp. Nämä jakautuvat pääasiassa Mäntsälän ja Nurmijärven kunnille, hieman vähemmän Tuusulan kunnalle sekä vähäisessä määrin Järvenpään ja Keravan kaupungeille.

Kuva 5. Tutkintapyyntöjen määrän ja ympäristörikosasioihin käytetyn työmäärän kehitys. Työmäärää on seurattu vuodesta 2013 alkaen.

4.3 Vesihuoltolain mukainen valvonta

Vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten määrä on lisääntynyt huomattavasti aiemmasta vesihuoltolaitosten käynnistettyä oman liittyjävalvontansa. Vireillä olevien vapautushakemusten määrä on ollut suuri vuodesta 2011 lähtien. Vesihuoltolain mukaisten asioiden runsas määrä ja vesihuoltolain mukaisiin asioihin liittyvän neuvonnan suuri tarve ovat osaltaan vähentäneet muiden valvontatehtävien hoitoon käytettävissä olevaa resurssia.

Ympäristövalvontaa on vuoden 2015 aikana työllistänyt edelleen aiempina vuosina vireille tulleiden vapautushakemusten käsittely. Vuonna 2015 ratkaistiin 25 vapautushakemusta. Vuoden 2015 lopussa ympäristövalvonnassa oli edelleen vireillä 30 vapautushakemusta, joista 17 oli tullut vireille vuoden aikana. Vuoden lopussa vireillä olleista hakemuksista kaksi on Järvenpäästä, yksi Mäntsälästä, 24 Nurmijärveltä ja kolme Tuusulasta.

4.4 Maa-ainelain mukaiset viranomaistehtävät

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ratkaistavaksi eteni vuonna 2015 kymmenen maa-ainesten ottolupahakemusta. Järvenpäähän myönnettiin yksi uusi maa-ainelupa. Mäntsälän kunnan alueelta ratkaistiin kuusi maa-ainelupaa, joista kaksi koski uutta ottoaluetta, kolme jatkolupaa ja yksi lupamääräysten muuttamista. Nurmijärvelle myönnettiin lupa yhdelle uudelle ottoalueelle ja lopetettiin yhden lupahakemuksen käsittely. Tuusulaan myönnettiin yksi jatkolupa.

Maa-ainelupien keskimääräinen käsittelyaika oli 14,5 kuukautta, ja niistä on peritty tarkastusmaksua 25 290,74 euroa. Maa-ainesten ottolupien käsittelyaika on edelleen tavoitteena olevaa 12 kk:n käsittelyaikaa pidempi. Tavoitteeksi asetettua pidemmät käsittelyajat ovat seurausta valvonnan tehostamisen ja tulosityksikön työtilanteen lisäksi myös viranomaisesta riippumattomista seikoista. Esimerkiksi lupahakemusten täydentämiseen on kulunut merkittävä osa vireillöoloajasta. Ympäristövalvonnan tulosityksikössä oli vuoden 2015 päättyessä vireillä 10 maa-ainelupahakemusta, mikä on kahdeksan hakemusta vähemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa.

Maa-ainesten ottotoiminnan valvomiseksi on vuonna 2015 tehty Mäntsälässä 19, Nurmijärvellä kahdeksan ja Tuusulassa kaksi tarkastusta. Maa-ainesten ottotoiminnan valvontasuunnitelmassa on 33 valvontakohdetta. Valvontakohteiksi on kirjattu myös ne maa-ainesten ottoalueet, joilla ottoluvan umpeutumisen huolimatta maisemointityöt ovat edelleen kesken. Luvanvaraisista valvontakohteista yksi sijaitsee Järvenpäässä, 18 Mäntsälässä, yhdeksän Nurmijärvellä ja viisi Tuusulassa. Lisäksi valvontakohteina on 25 tiedossa olevaa kotitarvealuetta, jotka ovat tehneet maa-ainelain edellyttämän ilmoituksen tai ovat muuten tulleet ympäristövalvonnan tietoon. Näistä seitsemän sijaitsee Mäntsälässä, kahdeksan Nurmijärvellä ja 10 Tuusulassa. Maa-ainesten ottotoiminnan valvonta on maksullista, ja ottoluvan haltijoilta perittiin valvontamaksua vuonna 2015 yhteensä 47 765,20 euroa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella sijaitsevista maa-ainesten ottoalueista lukumääräisesti suurin osa (18) on soranottoalueita. Lainvoimaisten ottoalueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 452 hehtaaria ja sallittu kokonaisoton määrä yhteensä 32 716 733 m³ltr. Suurimmat ottomäärät kohdistuvat kalliokiviainekseen.

4.5 Ympäristövalvonnan toiminnan kehittäminen ja muut yleiset tehtävät

Ympäristövalvonnan laatukäsikirja hyväksyttiin Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan kokouksessa 13.12.2011. Ympäristövalvonnan viranomaistehtäviä on hoidettu laatukäsikirjan mukaisesti. Laatukäsikirjan päivitystyö on käynnissä.

Ympäristöviranomaisen valvontasuunnitelma 2016 - 2019 vahvistettiin Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnassa 10.11.2015. Valvontasuunnitelman perusteella laadittu valvontaohjelma vahvistettiin joulukuussa 2015. Loppuvuodesta hyväksyttiin myös uusittu ympäristönsuojeluviranomaisen taksat. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisen sekä uudistetun taksan myötä ympäristövalvonnassa siirryttiin vuoden 2016 alusta ympäristönsuojelulain mahdollistamaan maksulliseen valvontaan.

Ympäristövalvonnan yksikkö on vuoden 2015 aikana saanut työnohjausta, jossa on keskitetty erityisesti toimintatapojen kehittämiseen ja työhyvinvointiin. Työnohjaus jatkuu vuonna 2016.

Ympäristövalvonta on aktiivisesti seurannut ympäristöhallinnon lainsäädäntöhankkeiden etenemistä. Lisäksi ympäristövalvonnan henkilöstöä on vuonna 2015 osallistunut valtakunnallisten ohjeiden ja oppaiden laadintaan sekä muihin kehittämishankkeisiin. Ympäristöministeriön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti on ympäristövalvontapäällikön työpanosta suunnattu valvontaohjeen kuntaosion kirjoittamiseen.

5. YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristönsuojelun tulosityksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle laissa määrättyistä yleistehtävistä. Vuoden 2015 aikana tulosityksikön kuntayhteistyö painottui energiatehokkuuteen, luontoselvityksiin, maatalouden vesiensuojeluun sekä erilaisiin yleisötilaisuuksiin. Maailman ympäristöpäivänä 5.6.2015 jaettiin Keski-Uudenmaan toinen ympäristöpalinto Mäntsälän päiväkotia Amandalle.

Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuoden 2015 palvelutoteuma on esitetty taulukossa 10.

Taulukko 10. Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuoden 2015 palvelutoteuma (henkilötyöpäiviä, htp). Vertailuna vuosien 2013 ja 2014 tiedot. Vuoden 2015 työpanokseen on laskettu mukaan projektikoordinaattori aiemmasta poiketen. Tulosityksikön palveluita on tarkasteltu yksityiskohtaisemmin jäljempänä.

Palvelut 2015	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Kehittäminen	77	77	77	77	77	385
Kuntayhteistyö	39	37	55	72	81	284
Projektit, hankkeet	45	45	49	45	49	233
Yhteensä, htp	102	105	141	160	177	902
2014, htp	102	105	141	160	177	685
2013, htp	98	103	148	150	185	684

Ympäristönsuojelun tulosityksikön tunnuslukuja vuodelta 2015

- puhelin- ja sähköpostineuvontaa 50 asiakkaalle haja-asutusalueen jätevesien käsittelystä (68 asiakkaalle vuonna 2014)
- 21 lehdistötiedotetta (10 tiedotetta vuonna 2014)
- kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa 126 nurmijärveläiselle (120 kiinteistöä vuonna 2014)
- osallistuttu 20 yleisötilaisuuden järjestämiseen (ks. taulukko 11)
- 56 lausuntoa, jotka ovat koskeneet pääasiassa kaavoitusta ja metsänhakkua (35 lausuntoa vuonna 2014)
- vastuullisena tahona 8 hankkeessa (7 hankkeessa vuonna 2014)
- osallisena 16 hankkeessa (12 hankkeessa vuonna 2014).

Taulukko 11. Ympäristönsuojelun tulosityksikön vuoden 2015 koulutus- ja neuvontatilaisuudet.

Aihe	Tilaisuudet, kpl	Osallistujia, kpl	Yhteistyötaho
Kuntalaisille			
Energiatehokas rakentaminen il- lat KUUMA-seudulla	11	354	Uudenmaan liitto
Viranhaltijoille			
Viheralueet ja luontoarvot, kau- punkisuunnittelua opettajille	1	30	SYKLI
Ekotukihenkilöiden koulutustilai- suudet	6	175	KEUDA
Ekotukikoulutettavien tutustumis- käynnit esimerkkikohteisiin	2	42	KEUDA
Yhteensä 2015	20	601	
Yhteensä 2014	27	884	
Yhteensä 2013	8	281	

Ympäristönsuojeluyksikön vastuulla olleet hankkeet

- Nurmijärven järvien vedenlaadun seuranta
- *Viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet Keski-Uudellamaalla* -hankkeen (VILKKU-hanke) valmistelu, Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Järvenpään uhanalaisen ketosukkulakoin elinympäristön hoito ja lajin seuranta
- Keravan punakämmekäesiintymän siirtoistutusten seuranta
- Myllykosken luontopolun kehittäminen
- Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -hanke
- KUUMA-ilmastoryhmän toiminta
- Yli- ja Ali-Keravan osakaskuntien toiminta.

Hankkeet, joissa ympäristönsuojeluyksikkö on ollut osallisena

- Mäntsälän kunnan hulevesiohjelma sekä valuma-alue- ja pienvesiselvitys. Mäntsälän kunta
- Pohjavesialueiden viestintäaineistojen laadinta. Vesi- ja viemäri- ja viemäri- ja viemäriyhdistys ry ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Vantaanjoen yhteistarkkailu. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Vantaanjokineuvottelukunta. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Rusutjärven kunnostustyöryhmä. Tuusulan kunta ja Rusutjärven yhteisten vesialueiden osakaskunta
- Tuusulanjärven kunnostushanke. Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky, Tuusulan kunta ja Järvenpään kaupunki
- Uudenmaan kestävä maatalouden toimikunta. Uudenmaan ELY-keskus
- *Hulevesien haitta-aineet (HULE-HAA)* -hanke. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Kiinteistökohtaisen jätevesineuvonnan hanke. Nurmijärven kunta, Espoon kaupunki ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Uudenmaan viherrakenteen asiantuntijaryhmä. Uudenmaan liitto.
- Uudenmaan energianeuvontaverkosto. Uudenmaan liitto
- Uudenmaan ilmanlaadun seurantaryhmä. Uudenmaan ELY-keskus ja HSY
- Uudenmaan ilmastoyhteistyöryhmä. Uudenmaan ELY-keskus ja HSY
- Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategian seurantaryhmä (ILSE). HSY
- Helsinki-Vantaa lentokentän yhteistyöryhmä. Uudenmaan liitto.
- Tuusulanjärven kansallinen kaupunkipuisto -hankkeen suunnittelu

Ympäristökeskuksen tuottamat ja tilaamat julkaisut

- Nurmijärven Myllykosken alueen kasvillisuusselvitys. Enviro 2.11.2015
- Nurmijärven Myllykosken linnustonselvitys. Apus ry 2015.
- Nurmijärven Myllykosken alueen lepakkonselvitys. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus 2015
- Katsaus Mäntsälän järvien tilaan ja kunnostukseen – Hunttijärvi, Isojärvi, Kilpijärvi, Saha-järvi ja Sääksjärvi. Liisa Garcia, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

- Ilmanlaatu Uudellamaalla vuonna 2014. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 74/2015
- Uudenmaan Ilmanlaadun bioindikaattoriseuranta vuonna 2014. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus raportteja 109/2015
- Ilmastokatsaus marraskuu 2014-lokakuu 2015, KUUMA-kuntien ilmastotyö etenee, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
- CO2-vuosiraportti Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Benviroc Oy

Selvitykset, joissa ympäristökeskus on ollut osallisena

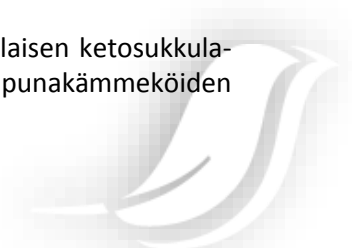
- Mäntsälän kunnan hulevesiohjelma 2015 ja Mäntsälän keskustan ja Hyökännummen valuma-alue- ja pienvesiselvitys, Mäntsälän kunta
- Suojavyöhykkeiden yleissuunnitelma Luhtajoen, Lepsämäjoen ja Keravanjoen valuma-alueille, Uudenmaan ELY-keskus
- Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu vuonna 2014. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- Hajajätevesineuvontaa Nurmijärvellä 2015. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.
- Anttilan tilakeskuksen alueen luontoselvitys 12.12.2015, luonnos
- Jokelan hevoskylän luontoselvitys 27.12.2015, luonnos
- Jouhisaran alueen luontoselvitys 18.12.2015, luonnos
- Kiventaan alueen lepakkoselvitys 2015, luonnos
- Rykmentinpuiston lepakkoselvitys 2015, luonnos
- Tuuskodon ja Fjällbon alueiden luontoselvitys, luonnos
- Tuusulanjärven eteläpään ja Tuusulanjokilaakson luontoselvitys 31.12.2015, luonnos
- Pellavamäen luontoselvitys, Enviro 2015, luonnos
- Tuomalan lähteen luonnontila ja suojeluarvo, Enviro 12.10.2015
- Järvenpään luontotyypiselvitys. Faunatica 2015
- Järvenpään lahoppuukovakuoriaisselvitys 2015, luonnos
- Luontodirektiivin sukeltajakuoriaisten esiintymisselvitys Järvenpäässä vuonna 2015, 16.12.2015 Faunatica, luonnos
- Järvenpään uhanalaiset kovakuoriaiset: vuoden 2015 tulokset, 23.12.2015 Faunatica, luonnos
- Keravan yleiskaavan 2025 vaikutusten arviointi, SWECO 2015, luonnos
- Viitasammakon suojelusuunnitelma Nurmijärven vanhan tiilitehtaan tontille (Hyvänmäki, Nurmijärvi), Jarmo Saarikivi 2015, luonnos.
- Rajamäen entisen tiilitehtaan alueen viitasammakko- ja korentoselvitys, Enviro 21.8.2015.

5.1 Luonnonsuojelu

Ympäristönsuojeluyksikkö antoi lausuntoja puunkaatoihin liittyvistä Tuusulan ja Järvenpään maisematyöluvista sekä Tuusulan metsäkaupasta. Lisäksi tehtiin yhteistyötä sopijakuntien kaavoitusten kanssa luontoselvityksiin liittyvissä asioissa.

Vieraslahjahavaintojen keruu jatkui. Jättiputkihavaintojen lisäksi ilmoituksia tuli myös muista vieraskasvilajeista ja espanjansiruetanoista.

Kesällä jatkettiin ympäristönsuojeluyksikön koordinoimaa erittäin uhanalaisen ketosukkula-koin elinympäristön hoitotoimia Järvenpäässä ja suoritettiin vuosittainen punakämmeköiden

linjalaskenta Keravalla. Punakämmekän elinympäristöä hoidettiin niittämällä ja pajukkoa rai-vaamalla. Myllykosken luontopolun kunnostustyö aloitettiin yhteistyössä kunnan ja paikallisten järjestöjen kanssa. Alueen kyltitys ja opas tullaan uusimaan.

Kevättalvella aloitettiin Keski-Uudenmaan lepakoiden talvehtimispaikkojen kartoitus yleisöky-selyllä ja kartoittamalla kunnan kiinteistöllä mahdollisia lepakoiden talvehtimispaikkoja.

Ympäristönsuojeluyksikkö vastasi ympäristökeskuksen verkkosivujen päivityksestä. Verkkosi-vusto Keski-Uudenmaan parhaimmista ja mielenkiintoisimmista luontokohteista valmistui ke-säksi.

5.2 Ilmastonmuutos ja energiatehokkuus

Ympäristökeskus vastasi KUUMA-ilmastoryhmän toiminnasta. Ilmastoryhmä seuraa, koordinoi ja edistää vuonna 2010 hyväksytyyn KUUMA-seudun strategisen ilmasto-ohjelman toteutu-mista kunnissa. Ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ilmasto-ohjelman ensimmäinen ja tärkein toimenpide on kuntien ja TEM:n välisten energiatehokkuussopimusten solminen. Sopimuksella tavoitellaan 9 %:n energiansäästöä vuoteen 2016 mennessä. Sopimuksen ovat solmineet Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Sipoo ja Tuusula. Pornainen on tehnyt sopimuksen solmimisesta periaatepäätöksen. Lisäksi Hyvinkäälle, Kirkkonummelle, Järvenpähän, Sipooseen, Mäntsälään ja Tuusulaan on perustettu kunnan oma energiatehok-kuuden edistämisyhmä ja/tai palkattu oma energia-asiantuntija. Nurmijärvellä vastaavista tehtävistä huolehtii kunnan oma ilmasto-ohjelman seurantaryhmä.

Ympäristökeskuksen johtamassa Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -hankkeessa oli vuoden 2015 lopussa 106 ekotukikoulutettavaa ja tarkemmassa seurannassa 24 pilottikiinteistöä. Pilottikiinteistöissä verrattiin vuoden 2012 sähkön, lämmön, veden ja ko-piopaperin kulutusta ja kulutuskustannuksia sekä jätehuollon toimivuutta ja jätehuoltokustan-nuksia vuoden 2014 kulutuksiin ja kustannuksiin. Vertailukelpoisia kiinteistöjä oli yhteensä 10. Niissä saavutettiin 0-investoinneilla keskimäärin 5–8 % säästöt energian ja veden kulutuksessa ja kustannuksissa yhteensä noin 80 000 €. Pilottikiinteistöissä on tavoitteena saavuttaa noin 8 %:n energiansäästö vuoteen 2016 mennessä.

Lisäksi tehtiin KUUMA-seudun energiatehokkuuspotentiaaliselvitys. Siinä keskityttiin 0-inves-tointien ja ekotukitoiminnan vaikutuksiin energiatehokkuuspotentiaaliin. Tausta-aineistona käytettiin Tuusulan kunnan kiinteistökannan energiakatselmustietoja, kuntien kiinteistökan-tatietoja ja tietoa kuntien kiinteistöjen kokonaisenergiankulutuksesta. Laskennan epätarkkuu-det ja varovaisuus huomioon ottaen voidaan sanoa, että KUUMA-seudun energiansäästöpo-tentiaali ekotukitoiminnalla ja 0-investoinneilla näyttäisi olevan suuntaa antavasti suuruusluo-kaltaan noin 1,7–2,5 miljoonaa € vuodessa.

Yhteistyössä KEUDAn kanssa selvitettiin energia- ja materiaalitehokkuuden sisällyttämisestä opiskelijoiden työssä oppimisjaksoille. Tavoitteena on parantaa opiskelijoiden ja yritysten energia- ja materiaalitehokkuusosaamista ja luoda pk-yrityksille puitteet parantaa toimintansa energia-, materiaali- ja kustannustehokkuutta.

Hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi lokakuussa 2015. Vuonna 2015 hankkeessa järjestettiin neljä koulutuspäivää, energiatehokkuusseminaari yhteistyössä KEUDAn kanssa sekä hankkeen ensimmäisen vaiheen päättöseminaari. Lisäksi järjestettiin kaksi tutustumiskäyntiä ja 29 eko-

tukitoiminnan alkukartoitus-, suunnittelu- ja kehittämiskokousta. Vuoden 2016 aikana on tavoitteena lisätä ekotukikoulutettavien määrä noin 200 henkilöön ja seurattavien pilottikohteiden määrä noin 50:een.

Seudun kasvihuonekaasupäästöjen seurannasta vastasi Benviroc Oy:n CO2-raporttipalvelut, joka toimittaa seurannasta vuosittain kuntakohtaiset raportit työryhmän käyttöön. KUUMA-seudun asukaslukuun suhteutetut kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2014 vähentyneet vuodesta 2008 noin 13 %. KUUMA ilmasto-ohjelmassa asetettu päästöjen vähennystavoite on vastaavasti 25 % vuoden 2006/2008 tasosta vuoteen 2020 mennessä, joten kuntien aktiivisilla ilmastonsuojelutoimenpiteillä ollaan menossa kohti vuoden 2020 päästövähennystavoitetta.

Ympäristökeskus oli osallisena Uudenmaan energianeuvonnan verkostotoiminnassa. Hankkeessa alan yritykset, järjestöt, energiayhtiöt ja kunnat pyrkivät verkostoitumalla järjestämään alueen energianeuvontaa. Verkosto järjesti kaikkiaan 11 energiailtaa Keski-Uudellamaalla. Tapahtumat sisälsivät pientalorakentajille suunnattua energiatehokkaan korjausrakentamisen koulutusta sekä kuntalaisten energianeuvontaa.

Joulukuussa valmistui KUUMA-kuntien kuudes ilmastokatsaus, joka julkaistiin vuoden 2016 alussa. Ilmastokatsaus seuraa ilmastotyön etenemistä kunnissa. Ympäristökeskus perusti lisäksi KUUMA-kuntien yhteisen ilmastoaiheisen internetsivuston www.kuumailmasto.fi.

5.3 Ilmanlaadun seuranta

Ilmanlaadun seurantatutkimusta jatkettiin yhteistyössä HSY:n kanssa. Tuusulän, Nurmijärven, Keravan ja Järvenpään alueilla mitattiin liikenteen typpidioksidin pitoisuuksia kerran kuussa vaihdettavilla passiivikeräimillä. Järvenpäässä seurattiin hengitettävien hiukkasten ja typen oksidien pitoisuuksia siirrettävällä seuranta-asemalla. Uudenmaan ilmanlaadun seurannan tuloksista vuonna 2014 julkaistiin raportti, samoin Uudenmaan bioindikaattoritutkimuksesta.

5.4 Vesiensuojelu

Ympäristökeskus valmisteli rahoitushakemusta *Viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet Keski-Uudellamaalla* -hankkeelle (VILKKU-hanke) yhteistyössä Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalveluiden, Keski-Uudenmaan vesiensuojelu lky:n ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa. Hanke on viestintähanke, jonka tavoitteena on vähentää maatalouden vesistökuormitusta Mäntsälässä ja Tuusulassa. Lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö osallistui Uudenmaan ELY-keskuksen vetämään Uudenmaan kestävä maatalouden toimikuntaan ja ELY-keskuksen suojavyöhykkeiden yleissuunnitteluun Luhtajoen, Lepsämäjoen ja Kera- vanjoen valuma-alueille.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen *Hulevesien haitta-aineet HULE-HAA* -projekti jatkui. Hulevesien seuranta tehtiin ympäristökeskuksen alueella Järvenpäässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Vuonna 2015 hankkeessa järjestettiin hulevesiaiheinen koulutus- tilaisuus. Mäntsälän kunta laati hulevesiohjelman ja siihen liittyvän valuma-alue- ja pienve- siselvityksen. Ympäristökeskus osallistui työryhmän työskentelyyn. Mäntsälän valuma-alue- ja pienvesiselvitys on hyvä lähtökohta pienvesien huomioon ottamiseksi maankäytön suunnitte- lussa ja hulevesien hallinnassa Mäntsälässä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vetovastuulla on vuoden 2015 alussa toimintansa aloittaneen Tuusulän pohjavesialueiden seurantatyöryhmän työskentely. Seurantatyöryhmä

on käynnistänyt riskialueeksi luokitellun Lahelan 1. luokan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittämisen sekä Lahelan ja Mätäkiivi B pohjavesialueiden geologisten rakenneselvitysten laatimisen.

Pohjavesialueilla toimiville ja kuntien päättäjille on laadittu tiivis ja helppolukuinen viestintäaineisto Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen hankkeessa. Ympäristökeskuksella oli jäsen viestintäaineistoa laativassa työryhmässä.

Ympäristökeskus jatkoi Nurmijärven järvien veden laadun tarkkailua ja huolehtii Valkjärven hapetinlaitteiden toiminnasta. Tarkkailusta laaditaan vuosittain raportti, jossa esitetään tutkimustulokset viideltä seurannassa olevalta järveltä: Itä- ja Länsi-Herusesta, Valkjärveltä, Vaaksinjärveltä ja Sääksjärveltä. Nurmijärven pintavesien seurannalla saadaan tietoa vesien tilasta, kuten järvien rehevöitymisestä ja happitilanteesta. Järvien vedenlaadussa ei havaittu merkittäviä muutoksia aiempiin vuosiin. Mäntsälän järvien vedenlaadun seurantaohjelman työstämistä jatkettiin ja seuranta on tarkoitus aloittaa vuonna 2016.

Haja-asutuksen jätevesineuvontaa tehtiin Nurmijärvellä yhteistyössä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen sekä Nurmijärven kunnan kanssa. Hankkeessa annettiin kiinteistökohtaista neuvontaa Nurmijärven haja-asutusalueella 126 kiinteistön omistajalle. Jotta neuvonta tavoittaisi mahdollisimman monta haja-asutusalueen asukasta, on sitä tarkoitus jatkaa vielä vuonna 2016.

5.5 Viestintä

Ympäristönsuojeluyksikkö valmisteli yhteistyössä hallintoyksikön kanssa ympäristökeskuksen graafista ohjeistusta. Ohjeistossa kuvataan ympäristökeskuksen tunnus ja sen sovellukset sekä käytettävät värit ja kirjasinlajit. Lisäksi ohjeessa on määritelty käyntikortti, lehti-ilmoitus, kirjekuoret, kalvopohja sekä tärkeimmät lomake- ja julkaisupohjat.

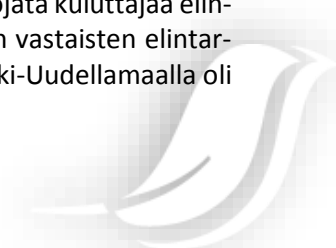
6. TERVEYSVALVONTA

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus vastaa Järvenpään ja Keravan kaupunkien sekä Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien terveysvalvontaviranomaisille kuuluvista käytännön valvontatehtävistä sekä delegointipäätöksellä viranhaltijoille siirretyistä lupa- ja hyväksymisasi- oista. Terveysvalvonta on osa kuntien vastuulla olevaa kansanterveystyötä, joka kohdistuu yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojeluun. Terveysvalvonnan keskeisiä osa-alueita ovat muun muassa elintarvikevalvonta, talous- ja uimavesien valvonta, kuluttajaturvallisuus sekä asumisterveyden valvonta.

Jäljempänä on tarkasteltu eräitä terveysvalvonnan osa-alueita, joihin ympäristökeskus on vuoden 2015 aikana käyttänyt työpanostaan.

6.1 Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontaa tehdään elintarvikelain, Euroopan yhteisön asetusten ja niiden nojalla annettujen säädösten perusteella. Elintarvikevalvonnan tarkoituksena on suojata kuluttajaa elintarvikkeiden mahdollisesti aiheuttamalta terveyshaitalta sekä määräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta taloudellisilta tappioilta. Vuoden 2015 aikana Keski-Uudellamaalla oli

1 141 toiminnassa olevaa elintarvikehuoneistoa. Elintarvikevalvonta on terveystarkastuksen osa-alueista suurin.

Elintarvikehuoneistojen hyväksynät ja ilmoituskäsittely

Syyskuussa 2011 tuli voimaan elintarvikelain muutos, jossa luovuttiin ennakkohyväksymismenettelystä suurella osalla elintarvikehuoneistoja. Tällä hetkellä ainoastaan eläinperäisiä elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsittelevät laitokset joutuvat hakemaan toiminnalleen elintarvikeviranomaisen hyväksynnän ennen toiminnan aloittamista. Muiden elintarvikealan toimijoiden tulee tehdä ilmoitus toiminnan aloittamisesta. Ilmoituksen johdosta ei tehdä päätöstä, mutta kohteeseen tehdään maksullinen tarkastus. Vuonna 2015 tehtiin kaksi elintarvikehuoneiston hyväksymispäätöstä ja käsiteltiin 104 elintarvikehuoneistoilmoitusta (taulukot 12 ja 13).

Taulukko 12. Elintarvikevalvonnan päätökset vuosina 2013–2015.

Sopijakunta	Päätökset, kpl			Tulot, €		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	0	0	0	0	0	0
Kerava	4	3	1	1 600	750	500
Mäntsälä	0	0	1	0	0	1 000
Nurmijärvi	0	0	0	0	0	0
Tuusula	0	1	0	0	300	0
Yhteensä	4	4	2	1 600	1 050	1 500

Taulukko 13. Elintarvikevalvonnan ilmoitukset vuosina 2014–2015.

Sopijakunta	Ilmoitukset, kpl		Tulot, €	
	2014	2015	2014	2015
Järvenpää	31	30	1 100	1 700
Kerava	31	18	1 400	1 000
Mäntsälä	10	14	200	700
Nurmijärvi	30	21	1 000	1 250
Tuusula	44	21	1 800	1 200
Yhteensä	146	104	5 500	5 850

Elintarvikehuoneistojen tarkastukset

Elintarvikehuoneistojen säännöllisellä ja suunnitelmallisella valvonnalla ja kohteiden omavalvonnan toimivuuden arvioinnilla varmistetaan, että elintarvikelainsäädäntöä noudatetaan ja täten varmistetaan elintarvikkeiden turvallisuus.

Elintarvikehuoneistojen tarkastuksilla kohteen toiminta arvioidaan Eviran ohjeistamalla neliportaisella Oivahymy-asteikolla sen mukaan, miten hyvin toiminnassa on huomioitu elintarvikelainsäädännön noudattaminen ja elintarvikkeiden turvallisuus. Ravintoloiden, kahviloiden ja myymälöiden osalta arvioinnin tulokset julkaistaan valtakunnallisella Oivahymy sivustolla. Keski-Uudellamaalla tehtiin 823 elintarvikehuoneiston tarkastusta (ks. taulukko 14). Näistä tarkastuksista 29,5 %:ssa kohteen toiminta arvioitiin oivalliseksi ja 56 %:ssa hyväksi. Kohteen toiminnassa havaittiin elintarviketurvallisuutta heikentäviä epäkohtia 14,5 %:ssa tarkastuksia.

Eniten epäkohtia havaittiin tilojen soveltuvuudessa harjoitettavaan toimintaan, tilojen siisteydessä ja puhtaudessa, kylmäsäilytystä vaativien tuotteiden säilytyslämpötiloissa, elintarvikkeiden jäädytyksessä ja käsihygieniassa. Lisäksi osalta kohteista puuttui omavalvontasuunnitelma. Tarkastetuista kohteista eniten epäkohtia havaittiin ravintoloissa. Tarkastetuista ravintoloista korjattavaa oli lähes joka neljännessä ravintolassa. Parhaiten elintarviketurvallisuudesta huolehdittiin laitoskeittiöissä, joista ainoastaan 2 %:ssa havaittiin korjattavaa

Taulukko 14. Elintarvikevalvonnan tarkastukset ja valvontatulot vuosina 2013- 2015.

Sopijakunta	Tarkastukset, kpl			Tulot, €		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	160	179	173	23 475	25 625	26 750
Kerava	171	212	175	28 739	35 875	28 100
Mäntsälä	105	99	98	16 400	15 675	13 375
Nurmijärvi	122	132	172	17 777	23 175	25 400
Tuusula	165	200	186	23 375	27 575	26 500
Yhteensä	723	822	804	109 766	127 925	120 125

Tarkastuksia tehtiin vuonna 2015 hieman vähemmän kuin vuonna 2014. Suunnitelmallisista tarkastuksista tehtiin 88 %. Suunnitelmallinen valvonnasta jäätin hieman koska käytettävissä olevat henkilöstöresurssit olivat pienemmät kuin vuonna 2014. Lisäksi vuonna 2015 aikaa kului hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön. Vuonna 2014 ei jouduttu antamaan elintarvikelain mukaisia määräyksiä, koska lähes kaikki epäkohdat korjattiin kuntoon viranomaiskehotusten jälkeen. Vuonna 2015 annettiin kolme elintarvikelain mukaista määräystä. Määräykset koskivat gluteenittomien tuotteiden valmistusta ja pakkausmerkintöjä. Havaittujen epäkohtien korjaamisen jälkivalvonta jatkuu vuonna 2016.

Elintarvikenäytteenotto

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus otti vuonna 2015 yhteensä 85 elintarvikenäytettä ja 30 kpl elintarviketuotantolaitosten pintapuhtausnäytteitä. Elintarvikenäytteitä otettiin kolmeen pääkaupunkiseudun yhteisprojektiin, Eviran vierasainetutkimuksiin ja ruokamyrkytyspäilyjen yhteydessä.

Pääkaupunkiseudun yhteisprojekteja olivat teeprojekti, pakastemarjaprojekti ja salaattibaari-projekti.

Näytemäärältään suurin oli salaattibaari-projekti, jonka tulokset esitellään erillisessä kappaleessa. Teeprojektiin, jossa tutkittiin teen fluoridi- ja sokeripitoisuuksia sekä kasvinsuojeluainejäämiä, otettiin Keski-Uudeltamaalta kaksi näytettä. Kaikki pääkaupunkiseudulta otetut teenäytteet täyttivät lainsäädännön vaatimukset. Tosin teenäytteissä oli korkeita fluoridipitoisuuksia. Aikuisilla fluoridin ylin siedetty saantimäärä on 7 mg/päivä. Keski-uudeltamaalta otetuissa näytteissä toisen fluoridipitoisuus oli 48 mg/l ja toisen 37 mg/l. Päivittäinen fluoridin saanti ylittää siedetyksi katsotun määrän jo silloin, jos nauttii kupillisen (2dl) kyseisiä teelautuja.

Pakastemarjaprojektiin otettiin Keski-Uudeltamaalta kolme näytettä. Pakastemarjoista tutkittiin norovirus ja kasvinsuojeluainejäämät. Otetut marjanäytteet täyttivät lainsäädännön vaatimukset.

Salaattibaarien hygienia ja tuotteiden mikrobiologinen laatu 2015

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus selvitti alueellaan vuonna 2015 myymälöiden salaattibaarien hygieniaa, toimintatapoja sekä salaattibaareissa myytävien elintarvikkeiden mikrobiologista laatua. Salaattibaarit voivat olla ulkopuolisilta yrityksiltä hankittuja palvelu- ja tuotekonaisuuksia tai myymälän itse järjestämiä, jolloin tarjolla olevat komponentit voidaan valmistaa lähes kokonaan itse.

Salaattibaaritoimintaa harjoittavat myymälät tarkastettiin ja lisäksi myymälöistä otettiin elintarvikenäytteitä. Projekti toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden valvontayksiköiden kanssa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus toteutti itsenäisesti valvontaprojektiin liittyvän jatko-osan.

Keski-Uudenmaan alueelta näytteeksi otettiin salaattibaarien liha- ja kalavalmisteita. Näytteitä otettiin yhteensä 45 kpl, joista 22 kpl oli jatko-osan näytteitä. Näytteille tehtiin mikrobiologista laatua kuvaavat tutkimukset, joiden raja-arvot esitetään taulukossa 15.

Taulukko 15. Tulosten arvioinnissa käytetyt raja-arvot pesäkkeitä muodostavina yksikköinä grammaa kohti (pmy/g).

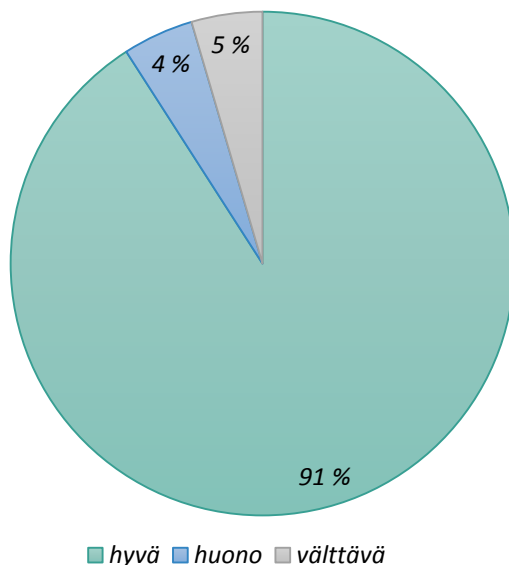
Analyysi	Hyvä (pmy/g)	Välttävä (pmy/g)	Huono (pmy/g)
<i>Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku</i>	< 1 000 000	1 000 000 – 10 000 000	> 10 000 000
<i>Enterobakteerit</i>	< 1 000	1 000 – 10 000	> 10 000
<i>Aistinvarainen arviointi</i>	<i>hyväksytty/hylätty</i>		
<i>Listeria monocytogenes</i>	<i>todettu / ei todettu</i>		

Jos elintarvikenäytteen mikrobiologinen laatu oli huono, otettiin näytteenottokohteeseen yhteyttä ja selvitettiin mahdollista syytä huonoon näytetulokseen. Lisäksi myymälästä otettiin uusintanäyte samasta tuotteesta. Jos myös uusintanäytteen tulos oli huono, myymälän tuli omavalvontatoimenpiteenä selvittää asia ja tehdä riittävät toimenpiteet. Valvontaviranomaisen ohjasi toimijaa tarvittaessa. Toimenpiteiden riittävyys varmistettiin seuraavalla toimintaan kohdistuvalla tarkastuksella.

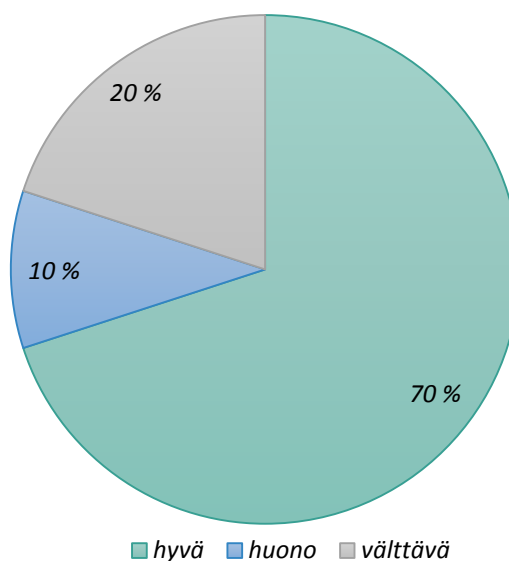
Projektin ensimmäisessä osassa 91 % näytteistä oli mikrobiologisesti laadultaan hyviä. Välttäviä oli 5 % ja huonoja 4 % (kuva 6).

Jatko-osan näytteistä mikrobiologisesti laadultaan oli hyviä 70 %, välttäviä 20 % ja huonoja 10 % (kuva 7).

Kuva 6. Projektin näytteiden hygieenisen laadun jakauma prosentteina (n=23).

Kuva 7. Jatko-osan näytteiden hygieenisen laadun jakauma prosentteina (n=22).

Välttävät ja huonot näytetulokset johtuivat pääosin korkeasta aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluvusta sekä enterobakteereista. Yhdessä näytteessä todettiin listeriaa pitoisuuden ollessa alle 10 pmy/g. Yhden näytteen aistinvarainen laatu todettiin aistinvaraisen arvioinnin perusteella hylätyksi.

Ensimmäisessä osassa otetun uusintanäytteen tuloksen hygieenisessä laadussa ei ollut huomautettavaa. Jatko-osassa otetut uusintanäytetulokset olivat edelleen huonoja aerobisten mikrobien korkean kokonaismäärän vuoksi. Toimenpiteenä myymälät päättivät vaihtaa tuotetta ja/tai tuotteen toimittajaa.

Näytteenoton yhteydessä suoritetuilla tarkastuksilla, joilla käytiin läpi mm. myymälän toimintatavat, kalusteiden kunto ja puhtaus, ei todettu sellaisia epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa oleellisesti harhaan.

6.2 Tupakkalain valvonta

Tupakkatuotteiden vähittäismyynti muuttui luvanvaraiseksi 1.4.2009. Lakimuutokseen jälkeen tupakkatuotteita ei voi myydä ennen, kuin kunta on myöntänyt hakijalle vähittäismyyntiluvan. Vuoden 2015 aikana tuli vireille ja myönnettiin 25 tupakan vähittäismyyntilupaa (taulukko 16).

Tupakkalain mukaista valvontaa on yksinkertaistettu aiemmasta Valviran ohjeistuksen mukaisesti. Säännöllisen valvonnan ulkopuolelle on jätetty sellaiset kohdetyypit, joissa tupakointi on tupakkalain nojalla kielletty. Käytännössä suurta muutosta aiempaan ei ole, koska erillisiä tarkastuksia näihin kohteisiin ei tehty ennenkään, vaan tupakointirajoitusten noudattamista valvottiin lähinnä terveydensuojelulain nojalla tehtyjen tarkastusten yhteydessä. Nykyään tupakointirajoitusten rikkomiseen puututaan valvontapyyntöjen perusteella. Säännöllinen tupakkalain mukainen valvonta on keskittynyt tupakan vähittäismyyntin valvontaan. Tupakan vähittäismyyntin tarkastuksilla valvotaan mm. tupakan esilläpitokiellon noudattamista ja myyntin ikärajavalonnan toteutumista. Tupakan vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 73 tarkastusta vuonna 2015. Yhteensä tupakkalain mukaisia tarkastuksia tehtiin 76 (taulukko 17). Tupakan vähittäismyyntin valvonnasta kerätään vuosittainen valvontamaksu, eikä maksu kohdistu itse tarkastukseen kuten muissa ympäristöterveydenhuollon valvontakokonaisuuksissa. Tämän vuoksi tupakkalain mukaisesta valvonnasta saadut tulot eivät ole suhteessa tupakkalain mukaisiin tarkastuksiin.

Taulukko 16. Tupakkalain mukaiset lupapäätökset vuosina 2013–2015.

Kunta	Vähittäismyyntiluvat, kpl			Tulot, €		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	6	8	4	1 130	1 500	900
Kerava	4	7	5	985	1 200	900
Mäntsälä	5	2	5	900	300	825
Nurmijärvi	1	1	7	450	975	1 750
Tuusula	4	3	4	825	550	990
Yhteensä	20	21	25	4 290	4 525	5 365

Taulukko 17. Tupakkalain mukaiset tarkastukset vuosina 2013–2015.

Kunta	Tarkastukset, kpl			Tulot, €		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	64	25	17	7 399	6 873	6 517,5
Kerava	32	27	17	5 336	5 459	5 234,5
Mäntsälä	34	19	13	2 789	3 024	2 779
Nurmijärvi	23	17	18	5 605	5 325	4 640,5
Tuusula	52	25	11	5 511	5 448	5 518,5
Yhteensä	205	113	76	26 641	26 129	24 690

6.3 Kuluttajaturvallisuus

Kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta annetun lain mukaan kunnan tehtävänä on valvoa alueellaan kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säädösten, määräysten ja päätösten noudattamista. Keskeisiä valvottavia kohteita kuluttajan turvallisuuden kannalta ovat erilaiset kuluttajapalvelut (esimerkiksi erilaiset ohjelma- ja elämyspalvelut, uimahallit ja muut uimapaikat, kuntosalit, leikkikentät, liikuntapaikat sekä yleisötapahtumat). Vuoden 2015 aikana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuluttajaturvallisuusvalvonnan tarkastuksia tehtiin erityisesti leikkikentille, joita tarkastettiin 23 kpl. Lähes kaikille leikkikentille (22 kpl) annettiin korjauskehotus jostain asiasta. Suurin osa kehotuksista annettiin leikkikentän turvahiekan puutteesta. Turvahiekka oli kulunut etenkin keinujen alta. Vakavia turvallisuuspuutteita ei kuitenkaan havaittu. Kaikkiaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelujen turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 87 kpl.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistui vuoden 2015 aikana Tukesin valtakunnalliseen uimahallien turvallisuusprojektiin. Muita tarkastettuja asioita vuonna 2015 olivat tivoleiden turvallisuusasiakirjat ja alueen yleisten uimarantojen turvallisuus.

Uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden valvontaprojekti 2015

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistui kuntien, aluehallintovirastojen ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) yhteiseen vuoden 2015 valvontaprojektiin aiheena uimahallien ja kylpylöiden turvallisuus. Ympäristökeskuksen toiminta-alueella toimivista uimahalleista ja uima-allastiloista projektiin valittiin neljä isoa uimahallia, yksi maauimamala ja yhdeksän pienempää uima-allastilaa. Pienet uima-allastilat sijaitsivat hotelleissa, kuntoutuslaitoksissa ja oppilaitosten yhteydessä. Projektin aikataulu oli syys-joulukuu 2015. Tulokset raportoitiin sähköisesti tammikuussa 2016.

Uimahallit ja uima-allastilat ovat kuluttajaturvallisuudessa keskeisiä valvontakohteita, sillä uimahallipalvelut ovat kohtuullisen helposti useimpien kuluttajien saatavilla. Ne ovat lisäksi merkittävässä osassa uimataidon kehittymisen ja ylläpidon kannalta kaikissa ikäryhmissä. Uimahalleja ja uima-allastiloja käyttävät erityisryhmät, kuten näkövammaiset ja liikuntarajoitteiset. Niiden monimuotoinen käyttäjäkunta asettaa haasteita tilojen ja toiminnan turvallisuudelle.

Valvontaprojektin tavoitteena oli varmistua siitä, että toiminnanharjoittajat huolehtivat palveluiden turvallisuudesta ja lisäävät tietämystään lainsäädännön velvoitteista ja alan parhaista käytännöistä. Toimijoille kerrottiin tarkastusten yhteydessä mm. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) uudistetuista ohjeista uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi. Valvonnassa pyrittiin kiinnittämään huomiota erityisesti omavalvonnan toimivuuteen sekä uimavalvonnan riittävyteen. Projektin tarkoituksena oli myös hyödyntää valvonnassa saatuja tuloksia kokonaisvaltaisemmin yleisen turvallisuustilanteen edistämiseksi sekä poistaa valvonnan yhteydessä havaitut vaarat ja turvallisuuspuutteet.

Uimahallien ja uima-allastilojen valtakunnallisen valvontaprojektin tarkastukset tehtiin pääsääntöisesti terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen yhteydessä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tarkastuksista kirjoitettiin sekä tarkastuskertomus että täytettiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) uimahalli-projektin tarkastuslista. Tarkastuskertomuksissa annettiin korjauskehotuksia sekä ohjeita ja neuvoja tarkastuksilla esille tulleisiin turvallisuuspuutteisiin. Sekä tarkastuskertomukset että tarkastuslistat toimitettiin tiedoksi toiminnanharjoittajille.

Tarkastettavat asiat olivat turvallisuusasiakirja ja muut kohdetta koskevat dokumentit, uinninvalvonnan järjestelyt, rakenteet, hälytysjärjestelyt ja evakuointi, ostopalvelut ja kohteen turvallisuustaso. Puutteita uimahallien ja uima-allastilojen turvallisuustarkastuksilla havaittiin mm. seuraavissa asioissa:

- Kaikissa uimahalleissa tai uima-allastiloissa ei ollut kirjallisia huoltosuunnitelmia rakenteiden ja/tai laitteiden kunnossapidolle.
- Henkilökunnan tehtävänjako ja johtamisvastuu onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteissa oli osittain tai kokonaan epäselvää useimmissa uimahalleissa ja uima-allastiloissa.
- Kaikilla uinninvalvojilla ei ollut tietoa missä vedenpoistoaukkojen ja imuyhteen pumpuille ja erityisaltaiden toiminnoille tarkoitetut hätä-seis -painikkeet sijaitsivat. Ko. kytkimet olivat osittain myös hankalissa paikoissa, eivätkä ne näin ollen olleet nopeasti ja helposti käytettävissä.

Kuluttajaturvallisuusvalvonta siirtyy Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes) 1.5.2016, jolloin turvallisuusprojektin yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamista ja annettujen kehoitusten noudattamista valvoo Tukes. Kunnan viranomaiset valvovat edelleen uimahallien terveydellisiä olosuhteita.

6.4 Talousvesi

Terveydensuojeluviranomainen valvoo säännöllisesti vesilaitoksen toimittaman talousveden laatua. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaan vähintään 1 000 m³ päivässä tai vähintään 5 000 käyttäjälle talousvettä toimittavien laitosten valvontatutkimukset raportoidaan maaliskuussa aluehallintovirastolle edelleen toimitettaviksi Euroopan yhteisön komissiolle.

Pienet vesilaitokset, vesiyhtymät ja -osuuskunnat vastaavat alueelleen toimittamansa veden laadusta. Viranomaisvalvonnan näytemäärä lasketaan alueelle toimitetun vesimäärän tai alueen henkilömäärän mukaan.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä hankkii talousveden Järvenpään, Keravalle ja Tuusulaan. Mäntsälässä Mäntsälän Vesi ja Nurmijärvellä Nurmijärven Vesi -liikelaitos yhdessä yksityisten vesiosuuskuntien kanssa toimittavat veden suurimmalle osalle kuntien asukkaista. Lisäksi, etenkin Mäntsälässä ja Nurmijärvellä, on lukuisia talouksia omien kaivojen varassa.

Vesilaitosten veden laatua valvotaan säännöllisesti terveydensuojeluviranomaisen hyväksymien valvontatutkimusohjelmien mukaisesti. Vuonna 2015 hyväksyttiin kolme valvontatutkimusohjelmaa.

Alueen suuret vesilaitokset (Tuusulan seudun vesilaitos, Mäntsälän vesi ja Nurmijärven vesi) ottavat itse valvontatutkimusohjelmien mukaiset näytteet, joiden tulokset toimitetaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen. Jatkuvan valvonnan tarkoituksena on hankkia säännöllisesti tietoa talousveden aistinvaraisesta ja mikrobiologisesta laadusta sekä talousveden käsittelyn ja etenkin desinfioidin tehokkuudesta. Tämän lisäksi vesilaitokset ottivat jaksottaisen valvonnan näytteitä. Jaksottaisen seurannan avulla selvitetään, täyttääkö vesiosuuskunnan toimittama vesi talousvesiasetuksessa esitetyt laatuvaatimukset. Talousveden laatu on pääsääntöisesti täyttänyt kaikkien suurten vesilaitosten osalta terveydensuojelulain ja -asetuksen sille asettamat laatuvaatimukset sekä hyvälle talousvedelle asetetut laatuvaatimukset.

Vesilaitosten itse ottamien näytteiden lisäksi Keski-Uudenmaan ympäristökeskus otti vuoden 2015 aikana 115 talousvesinäytettä. Näytteitä otettiin Tuusulan seudun vesilaitoksen, Nurmijärven Veden ja vesiosuuskuntien toimittamasta vedestä sekä oman kaivon varassa olevien elintarvikehuoneistojen talousvedestä. Syksyllä 2015 oli talousveteen liittyvä erityistilanne Nurmijärven Klaukkalassa. Vesilaitoksen vesitornin käyttötarkkailunäytteessä havaittiin yksi E.coli bakteeripesäke ja tämän jälkeen bakteereita (E.coli, kampylobakteeri) löytyi myös vesijohtoverkostosta. Jälkikäteen tehdyissä selvityksissä todettiin, että tapahtumaketju sai todennäköisesti alkunsa vesitornin likaantumisen kattokaivon tai ylivuotoputken kautta putkirikkoa seuranneen painehäviön seurauksena. Sen jälkeen tapahtuneen seuraavan putkirikon ja painehäviön yhteydessä vesitornin likaantunut vesi pääsi vesijohtoverkoston. Verkostovettä kloorattiin noin kuukauden ajan ja vesitorni puhdistettiin. Tapahtuman seurauksena vesitorniin asennettiin vedenlaatua jatkuvasti seuraava järjestelmä.

Joulukuussa 2014 Nurmijärveläisessä kerrostaloyhtiössä paljastui legionellan aiheuttama sairastapaus. Taloyhtiön lämpimän käyttöveden kiertolämpötila ei ollut riittävän suuri, mikä johti legionellabakteerien lisääntymiseen haitallisessa määrässä. Taloyhtiön asukkaita tiedotettiin asiasta ja lämpimän veden kiertolämpötilaa nostettiin legionellojen tuhoamiseksi. Lämpötilan noston seurauksena legionella hävisi kuumasta vedestä, mutta alkoi kasvamaan seisovassa kylmässä vedessä. Kylmän veden lämpötila nousi, koska kuuma- ja kylmävesiputkistot kulkevat vierekkäin. Syksyllä 2015 kiinteistöllä tehtiin shokkiklooraus. Legionellaa havaittiin kylmässä vedessä shokkikloorauksen jälkeenkin. Legionellaa ei ole shokkikloorauksen jälkeen havaittu raja-arvot ylittäviä määriä aktiivisessa käytössä olevissa vesipisteissä. Vesipisteet joissa legionellaa on havaittu, ovat asunnoissa, joissa ei asuta säännöllisesti. Terveysvalvonta jatkaa tilanteen seurantaa vuoden 2016 aikana. Taloyhtiö alkaa säännöllisesti huuhtelemaan tyhjien asuntojen vesipisteistä ja legionella yritetään saada hallintaan näin. Jos se ei onnistu, taloyhtiössä aloitetaan klooraus.

6.5 Uimaveden ja uimarantojen valvonta

Uimarantojen vesien laadun valvontaa ohjaavat sosiaali- ja terveysministeriön asetukset (177/2008 ja 354/2008) yleisten uimarantojen laatuvaatimuksista ja valvonnasta. Uimaveden laadun arviointi ja luokitus perustuu kahden suolistoperäistä saastumista kuvaavan mikrobiologisen muuttujan, suolistoperäisten enterokokkien ja Escherichia coli -bakteerien, valvontatutkimustulokseen. Myös syanobakteereita eli sinileviä seurataan aistinvaraisesti. Vuonna 2011 laadittiin asetuksen 177/2008 mukaiset uimavesiprofiilit kaikille Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen uimarannoille, joilla arvioidaan käyvän yli 100 uimaria päivässä. Uimavesiprofiilit ovat nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen Internet-sivuilla. Kaikki alueen uimarannat ovat edelleen laatuluokitukseltaan erinomaisia. Uimavesiprofiilit tarkastettiin keväällä 2015.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus valvoi valvontasuunnitelman mukaisesti alueensa yleisten rantojen sekä uimahallien ja -altaiden veden laatua. Keski-Uudellamaalla on 23 yleistä uimarantaa, neljä uimahallia sekä kolmetoista yksittäistä uima-allasta. Yleisten uimarantojen veden laatua seurattiin uimavesien valvonnasta annetun asetuksen mukaisesti. Uimavesinäytteet otettiin kaikilta rannoilta kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun asti. Uimarantojen kunto ja turvallisuus tarkastettiin ennen uimakautta kaikilla yleisillä rannoilla. Valvontakäynneillä tarkastettiin uimarantojen turvallisuus sekä laitureiden, pukukoppien, käymälöiden ja pelastusvälineiden kunto. Lisäksi tarkastetaan rantojen siisteys, jätehuollon toimivuus ja leikkivälineiden kunto. Rannoilla havaituista puutteista annettiin kirjalliset korjauskehotukset rannan ylläpitäjälle.

Mikrobiologisilta muuttujiltaan uimavesinäytteet olivat hyviä. Sinilevää havaittiin kesällä 2015 vähemmän kuin aiempina kesinä. Sinilevähavaintoja tehtiin Kilpijärven, Onkimaan ja Rusutjärven uimarannoilla. Tuusulan urheilukeskuksessa tehtiin elokuussa 2015 ilkivaltaa ja rannalla sijainneet bajamajat heitettiin uimalampeen. Uimalammesta otettiin tällöin normaalien näytteiden lisäksi myös norovirusnäytteet. Näytteissä ei havaittu norovirusta.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueella on neljä isoa uimahallia. Rajamäen uimahallin laaja peruskorjaus valmistui ja uimahalli avattiin kesäkuussa 2015. Uimahallien vedenlaatua seurataan keskimäärin kahden viikon välein uimahallien omien valvontaohjelmien mukaisesti. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus saa tulokset tiedokseen.

Uimahallien vedenlaadun suurimmat haasteet olivat kylmävesialtaissa, joiden näytteissä oli muutamia huonoja tuloksia. Tällöin veden puhdistusta tehostettiin ja allas otettiin käyttöön vasta, kun uusintänäytteen tulos oli hyvä.

6.6 Asuin-, työ- ja kokoontumishuoneistot

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu ilmoituksenvaraisten huoneistojen ja laitosten valvonta. Terveysuojelulain (763/1994) ilmoitusvelvollisuuden lähtökohtana on ennaltaehkäistä tietyistä toiminnoista mahdollisesti aiheutuvat terveyshaitat. Ilmoitusvelvollisuus koskee toimintoja, laitoksia tai huoneistoja, joiden vaikutuspiirissä on paljon ihmisiä tai erityisryhmiä, kuten lapsia tai vanhuksia, sekä toimintoja, joiden hygieenisille oloille on asetettava erityisiä velvoitteita.

Vuoden 2015 aikana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella käsiteltiin 45 terveysuojelulain mukaista ilmoitusta, jotka koskivat muun muassa päiväkoteja, kouluja, julkisia kokoontumishuoneistoja, kuntosaleja, kauneushoitoloita ja parturi-kampaamoita (taulukko 18).

Taulukko 18. Terveysuojelulain 13 §:n mukaiset ilmoitukset vuosina 2013–2015.

Sopijakunta	Päätökset, kpl			Tulot, €		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	23	10	12	3 250	2 300	2 900
Kerava	3	6	7	1 300	2 300	1 100
Mäntsälä	10	8	3	3 150	1 225	600
Nurmijärvi	3	6	8	755	1 250	2 100
Tuusula	10	5	15	3 925	1 675	2 400
Yhteensä	49	35	45	12 380	8 750	9 100

Ympäristökeskus valvoo asuin-, työ- ja kokoontumistilojen terveydellisiä oloja. Näitä ovat muun muassa ilmanvaihto, yleinen siisteys, pintamateriaalit, meluolosuhteet, WC-tilojen riittävyys ja kunto, siivousvälineiden säilytys- ja huoltotilat, tupakkalain vaatimukset sekä tilojen ja laitteistojen turvallisuus, esimerkiksi putoamisvaara päiväkodeissa.

Asuntojen, koulujen, päiväkotien ja muiden oleskelutilojen terveydellisiä oloja koskevia toimenpiteidenpyyntöjä ja kyselyjä tuli vuonna 2015 edelleen runsaasti. Asunnontarkastuksia tehtiin vuonna 2015 yhteensä 107 kpl. Asunnontarkastuksista ei peritä maksua (taulukko 19).

Taulukko 19. Asunnontarkastukset vuosina 2013–2015.

Sopijakunta	Tarkastukset, kpl		
	2013	2014	2015
Järvenpää	25	16	25
Kerava	21	20	33
Mäntsälä	6	6	7
Nurmijärvi	24	14	14
Tuusula	21	13	28
Yhteensä	97	69	107

Suurin osa toimenpidepyynnöistä koski kosteus- ja homevaurioepäilyjä. Ympäristökeskuksen ensisijaisena tavoitteena on neuvoa kiinteistön omistajia selvittämään tai selvittämään mahdolliset rakenteelliset viat ja vauriot. Ympäristökeskuksen omien tarkastuskäyntien edellytyksenä on pidetty selkeätä terveystarkastusta. Pelkästään rakenteellisia vaurioita koskevat epäilyt on ohjattu yksityisille kuntotutkimuksia tekeville yritysille.

Päiväkodeissa, kouluissa ja muissa kokoontumistiloissa tehtiin yhteensä 124 tarkastusta. Näiden tarkastusten yhteydessä mitattiin muun muassa huoneistojen hiilidioksidipitoisuutta, lämpötiloja, kosteutta sekä selvitettiin ilmajärjestelmien liikkeitä ja tutkittiin ilmanvaihdon toimivuutta. Julkisista tiloista eniten työllistivät koulujen ja päiväkotien terveystarkastukset ja niiden selvittäminen. Suunnitelmallisissa tarkastuksissa tarkastettiin muun muassa tilojen yleinen siisteys, rakenteiden kunto, sisäilman laatu, melu ja piha-alueen turvallisuus. Tarkastuksista perittiin ympäristöterveydenhuollon taksan mukainen maksu (taulukot 20 ja 21).

Taulukko 20. Terveystarkastusten mukaiset tarkastusten lukumäärät vuosina 2013–2015.

Sopijakunta	Koulut, päiväkodit, vanhainkodit			Kokoontumishuoneistot, liikuntatilat, kuntosalit, pariturikampaamot			Uimarannat, talviuintipaikat, uimahallit		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Järvenpää	18	12	21	11	10	8	5	5	6
Kerava	17	19	17	8	1	5	2	3	3
Mäntsälä	18	7	16	5	3	3	11	7	9
Nurmijärvi	11	9	23	7	9	6	11	10	11
Tuusula	5	19	16	7	5	9	9	8	7
Yhteensä	69	66	93	38	28	31	38	33	36

Taulukko 21. Valvontatulot terveydensuojelulain mukaisista tarkastuksista vuosina 2013–2015.

Sopijakunta	Tulot, €		
	2013	2014	2015
Järvenpää	5 400	3 700	3 825
Kerava	4 350	3 450	3 975
Mäntsälä	4 075	3 150	5 112,5
Nurmijärvi	5 050	3 950	4 150
Tuusula	2 925	3 050	7 037,5
Yhteensä	21 800	17 275	24 100

7. Eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus vastaa toiminta-alueellaan eläinlääkäripalveluista, eläinsuojelusta, eläintenpidon terveydellisestä valvonnasta sekä tarttuvien eläintautien ennalta ehkäisystä ja vastustuksesta. Lisäksi kunnille kuuluva velvollisuus löytöeläinten hoidon järjestämisestä on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vastuulla.

7.1 Eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkäripalvelu on saatavissa ympäri vuoden sekä virka- että päivystysaikana. Eläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat Järvenpään Kyrölässä, Nurmijärven Kirkonkylällä ja Tuusulan Hyrylässä. Suureläimet hoidetaan tilakäynneillä. Mäntsälän kunnan eläinlääkäripalvelut sekä virka- että päivystysaikana ostetaan Helsingin yliopistolta.

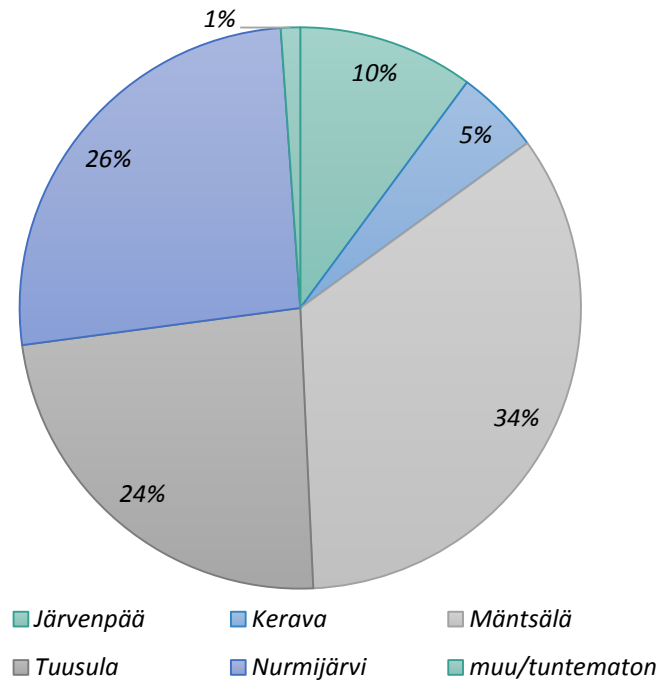
Päivystysalueen muodostavat Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi ja Tuusula. Päivystäviä eläinlääkäreitä on neljä kappaletta. Ympäristökeskuksen eläinlääkärien lisäksi päivystyksiä tekevät ulkoiset eläinlääkärit. Päivystysvuoro on kiertävä.

Vuonna 2015 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen eläinlääkärit ovat hoitaneet 7 497 potilasta, joista 94 % on ollut pieneläimiä ja 6 % suurelaimiä. Mäntsälässä Tuotantoeläinsairaalan toimesta on hoidettu 3 907 mäntsäläläistä potilasta, joista 72 % on ollut suurelaimiä ja 28 % pieneläimiä.

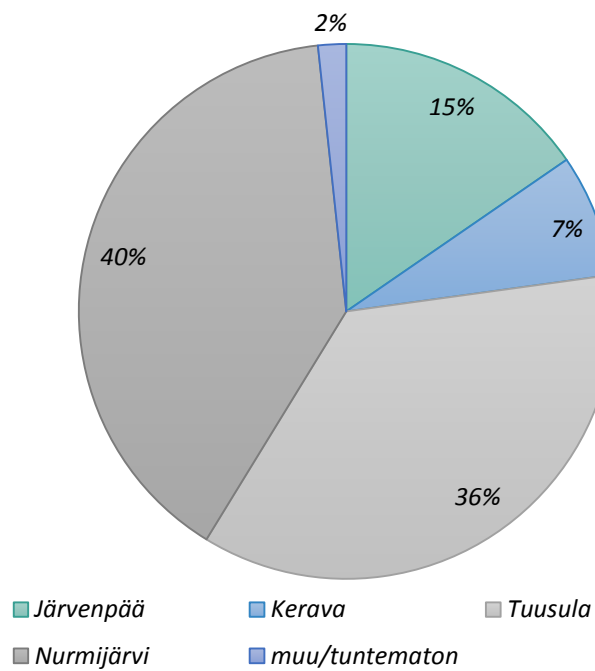
Kuvissa 8 ja 9 on esitetty potilaiden jakautuminen kotikunnittain vuonna 2015. Hevosten kohdalla on kotikuntana käytetty kuntaa, jossa hevosella on tallipaikka.

Kuvissa 10 ja 11 on esitetty potilaiden jakautuminen vuonna 2015 suur- ja pieneläimiin virka- sekä päivystysaikana.

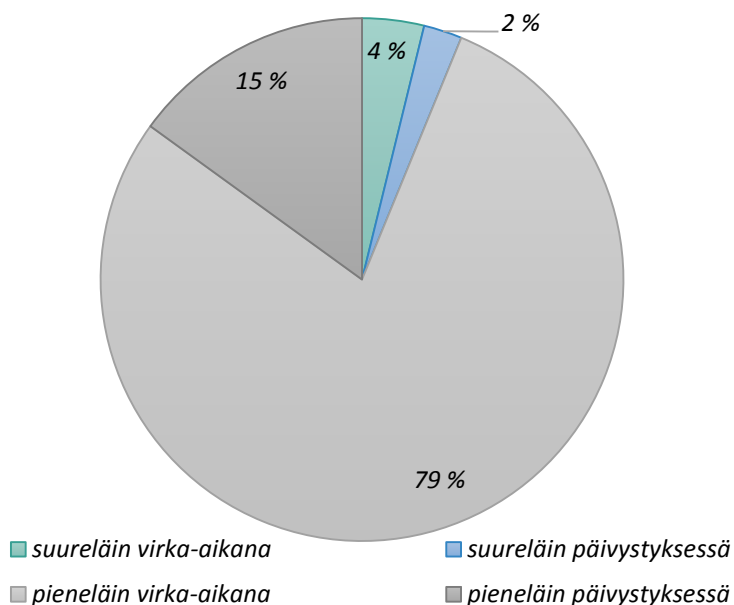

Kuva 8. Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain vuonna 2015 koko ympäristökeskuksen toimialueella.

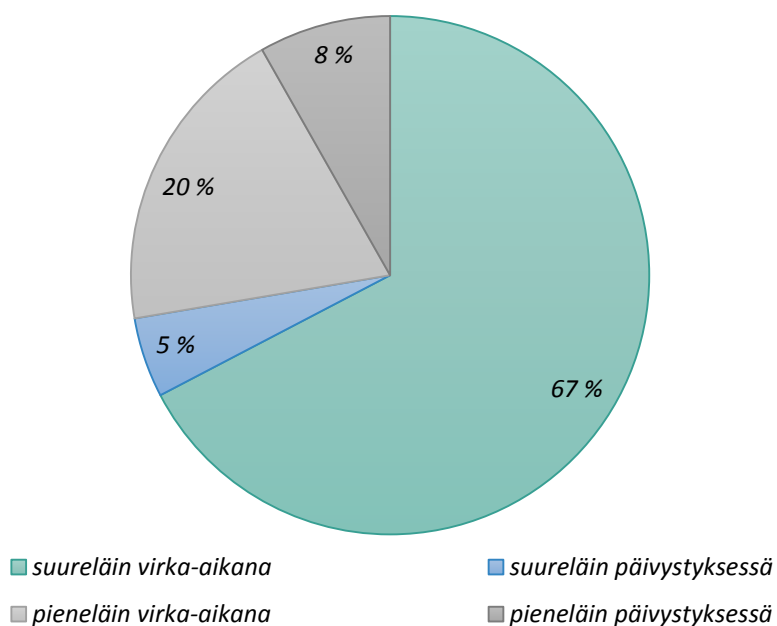

Kuva 9. Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain vuonna 2015 ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

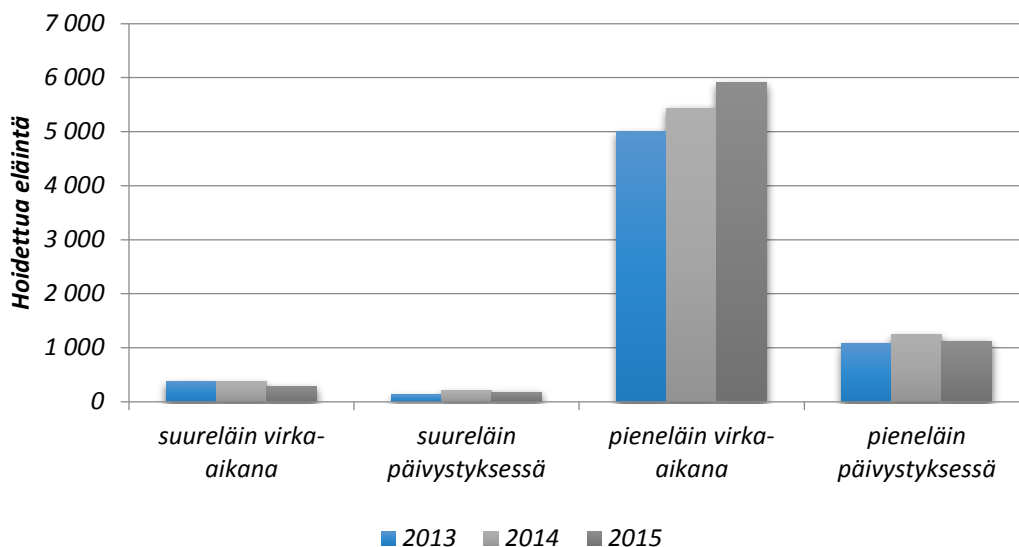
Kuva 10. Potilaiden jakautuminen vuonna 2015 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

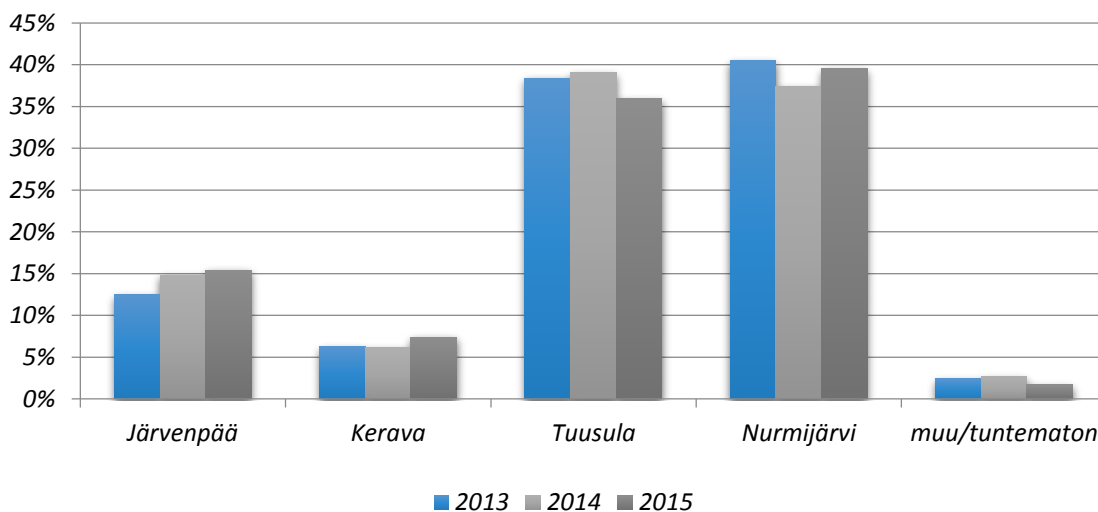
Kuva 11. Mäntsäläläisten potilaiden jakautuminen vuonna 2015 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana Tuotantoeläinsairaalassa ja sen tekemillä tilakäynneillä.

Kuvassa 12 on esitetty potilasmäärien kehittyminen ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä vuosina 2013–20145. Kuvassa #on esitetty potilaiden suhteellinen jakautuminen kotikunnittain vastaavana aikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla sekä tilakäynneillä.

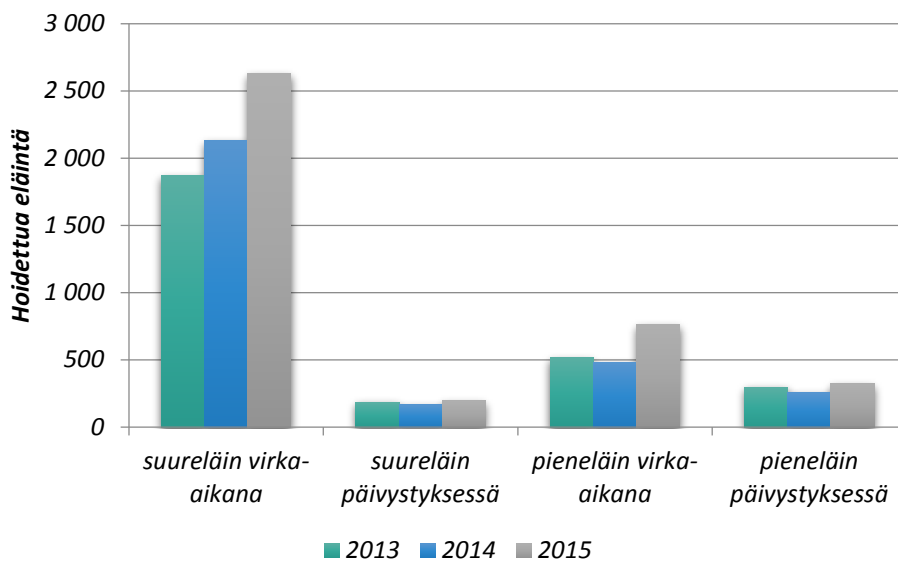
Kuva 12. Suur- ja pieneläinpotilaiden määrät vuosina 2013–2015 virka- ja päivystysaikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla sekä tilakäynneillä.

Kuva13. Potilaiden suhteellinen jakautuminen kotikunnittain vuosina 2013–2015 ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä.

Mäntsälän eläinlääkäripalvelut on hankittu Mäntsälän kunnalle ympäristökeskuksen toiminta-aikana Helsingin yliopiston Yliopistollisen eläinsairaalan Tuotantoeläinsairaalaalta. Kuvassa 14 on esitetty mäntsäläläisten potilaiden määrien kehittyminen vuosina 2013–2015 Tuotantoeläinsairaalan vastaanotolla ja tilakäynneillä.

Kuva 14. Mäntsäläläisten suur- ja pieneläinpotilaiden määrät vuosina 2013–2015 virka- ja päivystysaikana Tuotantoeläinsairaalan vastaanotolla sekä tilakäynneillä.

7.2 Eläinsuojelu ja tarttuvat eläntaudit

Ympäristökeskuksessa eläinsuojeluun ja tarttuviin eläntauteihin liittyvät tehtävät hoitaa pääasiassa valvontaeläinlääkäri. Praktikkoeläinlääkärit tekevät kyseisiä tehtäviä edelleen tarvittaessa lähinnä päivystysaikana, mutta eläntautien osalta myös tarvittaessa virka-aikana.

Suunnitelmallinen valvonta kohdistettiin ammattimaisten eläintenpidon paikkojen osalta vuonna 2015 hevostalleihin. Ammattimaisen eläintenpidon tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 13 tallille.

Ammattimaisen eläintenpidon tarkastusten lisäksi tehtiin erilaisia tarkastuskäyntejä yhteensä 210 noin 85 kohteeseen. Osa tarkastuskäynneistä tehtiin ilmoituksen johdosta, osa oli uusintatarkastuksia, osa kartoituskäyntejä ja osa yhteydenottopyynnön toimittamisia. Jos tarkastuksella jouduttiin antamaan kieltoja tai määräyksiä, tehtiin tarkastuskohteeseen aina uusintatarkastus. Joihinkin kohteisiin jouduttiin uusintatarkastus tekemään useamman kerran. Eläinsuojeluilmoituksia kirjattiin kaikkiaan 250 kpl. Valvontaeläinlääkäri antoi myös paljon puhelinneuvontaa. Kiireellisiin toimenpiteisiin (eläinsuojelulaki 44 §) johtaneiden tarkastusten määrä lisääntyi vuonna 2015. Nämä toimenpiteet jatkoselvittelyineen veivät aikaa suunnitelmalliselta eläinsuojeluvälvonnalta, joka väheni edellisvuodesta.

Koirien hoidon laiminlyönti oli tavallisin syy epäilyyn perustuvassa tarkastuksessa. Hoitamaton sairaus, riittämätön ravinnon saanti ja riittämätön ulkoilutus ovat tavallisimmat puutteet. Puutteet ulkokoerien tarhoissa ja kopeissa ovat niin ikään tavallisia. Muita toimenpiteisiin johtaneita syitä on koiran pitäminen kytkettynä säädösten vastaisesti ja koiran tai kissan sulkeminen liian pieneen tilaan. Eläimen hylkääminen hoidotta on tavallisin syy kiireellisiin toimenpiteisiin. Hylkäämisen taustalla on usein omistajan elämän kriisi, päihteet tai vakava sairaus.

Suureläimiin liittyvät eläinsuojeluongelmat kohdistuvat paikkoihin, joissa eläinmäärä on liian suuri jaksamiseen ja taloudellisiin edellytyksiin nähden. Ongelmat näkyvät rikkomuksina koskien pitopaikan siisteyttä, turvallisuutta, suojan puuttumista sekä eläinten makuupaikkojen riittämätöntä kuivitusta.

Talleihin kohdennetussa suunnitelmallisessa eläinsuojeluvalvonnassa on annettu neuvontaa koskien toiminnan ilmoituksenvaraisuutta, eläinluettelonpitoa, lääkekirjanpitoa ja tunnistusasiakirjojen saatavuutta. Hevostalleilla voimaan tulleet määräykset pitopaikan tilavaatimuksesta ovat johtaneet määräykseen saattaa karsinoiden ja pihattojen makuuhallien koot vähimmäisvaatimusten mukaisiksi.

Tarttuvien eläintautien valvontaan ja vastustamiseen liittyvät työt kohdistuivat sekä pien- että suureläimiin. Työtehtävät liittyivät mm. laittomiin maahantuonteihin liittyvien asioiden selvityksiin, vientitodistuksiin, näytteenottoihin ja valvontoihin eläintautien varalta.

7.3 Löytöeläimet

Löytöeläinten hoitopalvelut hankitaan kaikille sopijakunnille Eläinten Auttajat ry:ltä / Onnensullalta, joka sijaitsee Riihimäellä.

Löytöeläinten määrät ja hoitovuorokaudet vuodelta 2015 on esitetty taulukossa 22. Eläimet on jaettu löytymispaikkansa perusteella kunnittain. Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus säilyttää eläintä vähintään 15 vuorokautta, jonka jälkeen sillä on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopetuttaa eläin. Taulukossa 23 on esitetty hoitolaan toimitettujen löytöeläinten määrät vuosilta 2013–2015.

Taulukko 22. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien alueelta talteen otettujen löytöeläinten määrät ja hoitovuorokaudet eläinten löytymiskunnan mukaan vuonna 2015.

Sopijakunta	Haltuun otetut (kpl)			Hoitovuorokaudet (kpl)		
	koirat	kissat	muut	koirat	kissat	muut
Järvenpää	6	23	-	22	234	-
Kerava	4	6	-	4	60	-
Mäntsälä	5	35	-	17	452	-
Nurmijärvi	14	31	2	24	331	30
Tuusula	3	16	1	5	145	1
Yhteensä	32	111	3	85	1 222	31

Taulukko 23. Hoitolaan toimitettujen löytöeläinten määrät vuosina 2013–2015 ympäristökeskuksen toiminta-alueella.

Löytöeläimet	Haltuun otetut eläimet (kpl)		
	2013	2014	2015
Koirat	76	54	32
Kissat	108	93	111
Muut	9	2	3
Yhteensä	193	149	146

